

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Plani brez števil

Samoupravni organi, vodstva in celotni kolektivi se že dlje ukvarjajo z izdelavo perspektivnih načrtov za prihodnjih pet let. Nekatere organizacije so jih izdelale, drugod so šele v razpravi, ponekod pravzaprav šele začinjajo itd. Pri tem razpravljajo o raznih predlogih: koliko bi povečali proizvodnjo, koliko bi dvignili celotni dohodek, koliko se bodo povečali skladi in podobno. Te perspektive, zlasti če niso povedane samo s subimi številkami, marveč prikazane z grafikoni in v drugih nazornih, razumljivejših in poljudnih oblikah, so v resnici zelo razveseljeve.

Vendar gre pri tem še za poseben »plan brez števil«. To je pravzaprav politična orientacija, ki bi jo morale ob vsem tem postaviti sindikalne organizacije v podjetju. V takih planih, ki ne bi smeli imeti številke, marveč le osnovne principe o delu in razvoju podjetja, naj bi bile vključene smernice. — Tako bi bilo prav, če bi sindikalna organizacija postavila smernice, kako naj se v prihodnjem in v naslednjih letih razvija sistem nagradovanja. Posebno vprašanje je, do kakšne oblike naj bi v prihodnjem in v naslednjih letih decentralizirali delavsko samoupravljanje, kako naj bi se posamezni oddelki razvijali in podobno. Zelo važna stvar je, kako naj podjetje usmerja prihodnja leta svojo proizvodnjo: ali naj namreč teži k večji proizvodnji in zaposluje nove delavce, ali naj z mehanizacijo in avtomatizacijo in z drugimi oblikami stremi za povečanje delovne storilnosti in skladno s tem tudi dvigajata dohodkov in življenjske ravni že zaposlenih delavcev.

Taki plani so v nekaterih podjetjih narejeni. Toda v večini primerov tega ni.

Sindikalne organizacije (in z njimi tudi druge organizacije v podjetjih in tudi v širšem okviru, v komuni) bi s takimi plani zastavile okvirne nekatere glavne cilje. Konkretno števila pa bi potem bile samo izpolnjevanje takega plana in bi ga organizacije v kolektivih lahko usklajevale s splošnimi načeli. Zato je taka orientacija potrebna povsod, ne glede na to, ali je konkretni plan s številkami že izdelan in sprejet ali ne. K. M.

Številne prireditve v počastitev občinskega nraznika

Škofja Loka — Ze od nedelje, 11. decembra, se vrstijo v počastitev občinskega praznika v Škofji Loki, številne prireditve. Med drugim so pripravili v kinu »Sora« literarno popoldne za mladino. Danes ob 17. uri bo v domu ZB NOV v Škofji Loki pionirsko šahovsko prvenstvo, zvečer ob 20. uri pa bo isto tam klubski večer. Jutri, 15. decembra, bodo vrteli film »Dobro morje«, in sicer posebej za mladino, za predstavnike JLA in za ostale. Naslednjega dne ob 16. uri bo na Cankarjevem trgu otvoritev nove tržnice, zvečer ob 20. uri pa v kinodvorani na Trati slavnostna akademija in predvajanje filma »Dobro morje«.

S sejne dvorane Okrajnega ljudskega odbora Kranj

Samo interesi skupnosti so lahko osnova za reorganizacijo gozdarske službe in lesne industrije

Največ govornikov o dejavnosti lesnoindustrijskih podjetij O Jelki in Radovljici bodo še razpravljali

Kranj, 13. decembra. — Osrednje vprašanje na današnjem zasedanju Okrajnega ljudskega odbora je bila reorganizacija gospodarjenja z gozdovi in reorganizacija lesne industrije. Oba vprašanja, ki sta v zadnjem času vzbudila živahne razprave v posameznih kolektivih in organizacijah, sta tudi k današnji razpravi privabila mnoge predstavnike in uslužbence LIP, poslovnih zvez, gozdnih gospodarstev in drugih služb.

O gospodarski službi je OLO sprejel ustrezna priporočila. Konkretno plane naj v okviru priporočil izdelajo sami občinski ljudski odbori.

Osnovna misel priporočil o gozdarstvu in desetletnem načrtu razvoja lesne industrije je v tem, da je treba samo v interesu skupnosti vsklajevati posamezne težnje kolektivov in usmerjati celotno dejavnost k čimsmotnejšemu gospodarjenju in koriščenju gozdnih zalog, ki so naše skupno bogastvo.

Poročila o gozdarstvu, ki jih je izdelal Svet za kmetijstvo in gozdarstvo pri OLO, je na seji obeh zborov prebral Martin Košir.

Priporočila najprej ugotavljajo, da se spriči krepitev delavskega samoupravljanja in razvijanja komunalnega sistema tudi gospodarjenja z gozdovi mora prenašati v pristojnosti delavnih kolektivov ter občinskih ljudskih odborov. Toda gozdna gospodarstva in kmetijska posestva naj bi za čim racionalnejšo gospodarjenje z gozdovi skušala zmanjšati število izoliranih gozdnih parcel splošnega ljudskega premoženja. V kolikor bi bilo to potrebno, naj bi te gozdove izročili v upravljanje tudi kmetijskim zadrugam. Vse to naj bi po občinah urejevale posebne komisije. Priporočila nadalje govore o načinu gospodarjenja z zasebnimi gozdovi ter o sodelovanju med gozdnimi gospodarskimi organizacijami ter trgovskimi zbornicami v prometu z lesom, ki pa naj sloni samo na ekonomskem interesu obeh pogodbenikov. O teh in drugih stališčih naj razpravljajo sami občinski ljudski odbori, gozdno gospodarske organizacije, zadrugi organi in vsi, ki se bavijo s to dejavnostjo.

TOKRAT BREZ SKLEPOV

Osnovne teze o razvoju lesne industrije je podal predsednik Sveta za industrijo in obrt, tovariš Franc Braniselj. Razen drugega je poudaril, da lesna industrija v prihodnje ne sme zaposlovati novih delavcev, ker bo modernizacija spustila velik del že sedaj zaposlenih delavcev. Navedel je tudi še nekatere ukrepe, ki jih predvidevajo v lesni industriji. Po predsednikovem poročilu se je razvila izredno živahna razprava. Prvi govornik je obrazložil mnenje obeh gospodarskih komisij. Obe komisiji se strinjata s predlogi razvoja in priporočata, da se čimprej uresniči.

Nato so pričeli razpravljati predvsem zastopniki podjetij. Odbornik POR je predlagal, naj se gaterski obrati Sovodnj, Cerklje in drugi priključijo LIP, temveč naj ostanejo v sklopu kmetijskih zadrug. Odbornik PRETNAR pa je zastopal stališče, da se žaga v

Kranjski gori ne ukine, temveč naj postane žaga krajevnega odbora.

Zelo obširno je govoril o predlogu perspektivnega plana direktor LIP Predvor, tovariš Stane BERNIK. Po njegovem je popolnoma nerazumljivo, zakaj se predvideva združitve LIP Predvor z Roletom v Kranju. V ilustracijo je navedel tudi podatke, s katerimi se LIP v Predvoru uvršča po produktivnosti med prva tovrstna podjetja v državi. Isto stališče pa je zavzel tudi odbornik Lorger. Tovariš M-ks DIMNIK z Jesenic je menil, da ni pravilno tako plansko uklinjanje posameznih obratov.

Zelo živahna je bila tudi razprava o »Jelki« v Radovljici in LIP Bled. Pri tej diskusiji sta sodelovala direktorja obeh podjetij, tovariš Anton KRŽIŠNIK in Milan ABRUC. Slednji je še posebej utemeljeval obstoj »Jelke«. Njegovega mnenja sta se pridružila še dva govornika.

V razpravi so sledili še inž. Pavel OLIP, direktor Jelovice, Skof-

NOVI PORAVNALNI SVETI

V škofjeloški občini so v zadnjem času izvolili še tri poravnalne svete in sicer v Sovodnjah, Hotavljah in v Poljanah. Sedaj imajo v občini 6 poravnalnih svetov. V perspektivi pa računajo, da bi bil tak poravnalni organ pri vsaki krajevni občini. — l. e.

NAMESTO DEVET SAMO DVE ZADRUGI

Kamniki — Vseh osem zadrug s področja Kamniške Bistrice in Tuhinjske doline se bo do Novega leta združilo v močno kamniško zadrugo, zadruga v Komendi pa bo ostala v dosegednjem obsegu. Zadruge so že sklepale o združitvi.

Zabnica — Pri zadnjem združitvi občin so nekatere vasi bivše občine Zabnica in to Dorfarje, Forme in Crngrob priključili k občini Škofja Loka. Tako je bil

ja Loka, podpredsednik OLO, tovariš Sveto KOBAL, ki je zelo nazorno prikazal razvoj in investiranje v lesno industrijo. Za njim se je zvrstilo še nekaj govornikov. Na koncu je bil ob pojasnitvi predsedujočega Vinka Hafnerja, da je ta plan samo okvirna, sprejet predlog desetletnega razvoja lesne industrije okraja Kranj. Svetu za industrijo in obrt pa je bilo naročeno, naj še enkrat prouči vprašanje »Jelke« Radovljica in utemeljenost njenega obstoja. —vk

Ob predlogu investicijskega vlaganja občine Jesenice v obdobju 1961—1965

Potrebe so velike - samo možnosti za njihovo realizacijo so skope

Jeseniška občina je ena izmed prvih, ki je sestavila predlog perspektivnega plana investicij za razdobje 1961—1965. O tem je razpravljala včeraj Občinski ljudski odbor Jesenice na 45. skupni seji obeh zborov. Perspektivni plan gospodarskega razvoja občine Jesenice za obdobje 1957—1961 je bil v tem letu že dosežen, razen v pogledu investicij, ki so še v teku. Predvsem ne bodo realizirane negospodarske investicije (stanovanjska gradnja). Verjetno je bil prav to eden izmed vzrokov, da se je občina Jesenice odločila, da bo kot prvi element prihodnjega perspektivnega plana obravnavala prav investicije.

Izvršitev sedanjega perspektivnega plana (1957—1961) se zlasti odraža v preseganju predvidenega skupnega dohodka in narodnega dohodka v posameznih gospodarskih panogah. Skupni dohodek je z letom 1960 presegal predvidenega za leto 1961 za okrog 11 %, narodni dohodek pa za okrog 13 %. Produktivnost pa je porasla za 25 %, kot je predvideval perspektivni plan 1957—1961.

V tem sestavku bomo pokazali potrebo po investicijskem vlaganju ne oziraje se na razpoložljiva sredstva za investicije v tem obdobju. Prikazujemo potrebo s stališča zahtev, postavljenih na zborih volivcev in s strani posameznih svetov občinskega ljudskega odbora.

Plan stanovanjske graditve za obdobje 1957—1961 je bil najslabše realiziran. Predvideval je gradnjo 966 stanovanj, do vključno 1960. leta pa je bilo zgrajenih samo 526

Uredništvo »Glasa« je priredilo v ponedeljek vsakoletni tradicionalni sprejem najboljših športnikov Gorenjske, ki so jih izbrali bralci »Glasa« z nedavno razpisano anketo. Na sliki skupina športnikov, ki se je udeležila sprejema. Z lestvice najboljših desetih pa manjkajo Janez Teran in Marjana Plut, ki sta se menda šele včeraj vrnila s turneje po inozemstvu, Vlado Brinovec, ki je bil zadržan zaradi študija ter Slavica Zupancič in Leon Pintar

stanovanj. Posledica temu zaostajanju je krivo vlaganje sredstev stanovanjskega fonda v druge negospodarske investicije (šolstvo). Evidenca nerešenih vlog za doletve stanovanj kaže sedaj 1450 zahtev. Tej številki pa moramo pristeti še 250 novih stanovanj, ki jih bo treba dograditi zaradi dotrajnosti sedanjih zgradb in nekaj, ki jih bo porušeni v korist urbanističnega razvoja mesta in železarnice.

Zato bo treba, upoštevajoč samo nakazane potrebe, zgraditi v letih 1961—1965 1700 novih stanovanj. — Niso pa tukaj upoštevane potrebe naravnega in mehaničnega prirastka. Tako bi bila potrebna finančna sredstva za nakazano stanovanjsko graditve v obdobju 1961 do 1965 4565 milijonov dinarjev.

Doseganje investicije v komunalno gospodarstvo so potekale do cela načrtno. Ze tako nizka sred-

stva niso dosegla zaželenega izboljšanja. Trošenje sredstev ni slonelo na načrtnosti in kompleksni proučitvi potreb. Zato so se v prihodnjem perspektivnem planu pojavili zelo visoki zneski za investicijske naložbe v kanalizacijo, vodovode, javno razsvetljavo, ceste, pokopalšča in v ostale komunalne objekte. Vse to terja visok znesek investicij v višini 3 milijard 257 milijonov dinarjev. S tem bi bila opravljena najnujnejša nesoglasja na komunalnem področju.

Za potrebe šolstva in prosvete, kar kljub dosedanjim naporom še ni urejeno, bi bilo potrebno skoraj milijardo dinarjev, za potrebe zdravstva in socialnega varstva preko ene milijarde, za telesno vzgojo, šport in državno upravo pa 346 milijonov dinarjev.

Skupno bo torej treba vložiti v negospodarske dejavnosti v jeseniški občini 10 milijard 212 milijonov dinarjev. Od tega bodo največ prispevali občina, podjetja ter ustanove.

Za gospodarske investicije pa bi bilo potrebno poskrbeti v obdobju 1961—1965 za 2 milijardi 820 milijonov sredstev. Od tega odpade na industrijo 110 milijonov, na trgovino 630 milijonov, na gostinstvo in turizem 287 milijonov, za družbeno prehrano 130 milijonov, v kmetijstvo 136 milijonov in v gozdarstvo ter urejanje hudournikov 627 milijonov. Kot viri finansiranja se upoštevajo največ okrajna sredstva v znesku 1105 milijonov, razen občinskega v znesku 914 milijonov dinarjev. Podjetja bodo prispevala 631 milijonov, republika pa 170 milijonov dinarjev.

Občina ne razpolaga s tako visokimi sredstvi kot so predvidena po planu. Tudi ostali viri finansiranja niso zagotovljeni, zato bo potrebno, da bodo zbori volivcev obravnavali potrebe investicijske gradnje v okviru prioritete, ker ni na razpolago dovolj sredstev za kritje vseh planiranih investicij hkrati. —vk

Sami so odločili

žabniški zadrugi dom v škofjeloški komuni, prav tako pokopalšče in velik del žabniških stanovanjskih hiš in hiš v Šutni. — Prebivalci teh vasi pa se danes sodelujejo v različnih organizacijah in društvih v Zabnici, prav tako tudi z žabniško kmetijsko zadrugo. Vse njihovo politično, gospodarsko in družabno življenje je tesno povezano z Zabnico. Zato so na konferenci SZDL skle-

nili, da bodo med prebivalci teh vasi izvedli referendum, s katerim naj prizadeti prebivalci sami odločijo, h kateri občini želijo. Od 194 anketiranih prebivalcev iz omenjenih vasi je bilo 133 prebivalcev za priključitev k občini Kranj, ostalih 61 pa je želelo, da ostanejo še nadalje v komuni Škofja Loka. Če bodo torej hoteli ustreči želji večine, bo to območje potrebno tudi priključiti kranjski občini.

OBRNJI IN POJAVI

se, po dolgem času srečala tudi ondani. Pokrivala sva o danšnjem življenju. Jaz sem jo povabil, naj bi prišla pogledat moje novo stanovanje, v katero sem se letos vselil, ona pa je pravila, kako s težavo je dobila prav tako pohištvo, kot si ga je vedno želela.

Nisem oporekal njenim besedam. Previdno sem obrnil pogovor na druge stvari, kajti bilo mi je neprijetno. Toda v sebi sem se odločil, da se bom vendar o stvari pozanimal, pogledal, če bi se ji dalo kaj pomagati.

Tako sem nehoti dobil kopico podatkov. Osnovna plača, kot je povedala, je v resnici le 13.000 dinarjev. Toda hčerka prejema več kot 4000 dinarjev položajne plače. Večkrat dela še popoldne, tako da ima vsak mesec »nadure«, ki so v novembru nanesele še 4133 dinarjev, mimo tega opravlja še stalno honorarno delo izven službe. V zadnjih treh mesecih so dosegli njeni celotni prejemki povprečno 25.600 dinarjev, brez otroških dodatkov seveda.

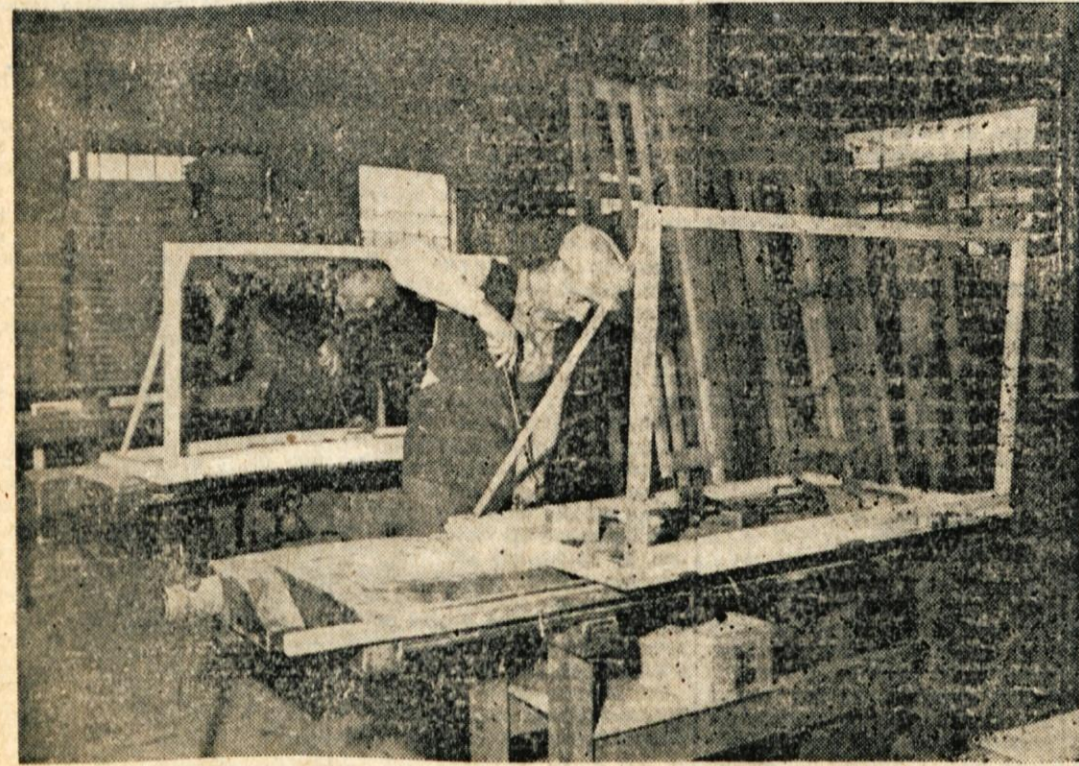
Tako, to je pa že precej nad 13.000. Le, da vsega Matilda ne upošteva in ne ceni. Tako njeno pripovedovanje pa vnaša malo duše med posameznike in nikakor ni na mestu. — l. c.

Kako naj živim s 13 tisočaki?

Matilda (tako naj jo imenujem, da ne bo zamere) je že bila tajnica v manjšem podjetju, uslužbenka v nekem zavodu in zdaj je zaposlena na ljudskem odboru. Je skrbna in pridna kot vsaka ženska: zjutraj vstaja zgodaj, peče svojega sina v vrtcu (moža nima), vzame mrežo za krub in solato, da ni treba materi šet na trg, popoldne pa se navadno sprehodi z otrokom in redkokdaj gre v kino.

Potem pa je dejala, da imajo pri njih nemogoče nizke plače. — Povsod drugod dobijo več. Ona ima pri osmih letih službe in z vsemi šolami, ki jih ima, borih 13.000 dinarjev. Pravi škandal! Vsi se pritožujejo in pravijo, da bodo ili stran.

»Lepo te prosim, kako pa naj živim s 13.000 dinarji sebe in otroka? Jaz nimam nič od hiše! Plačujem hrano tako kot vsak drugi; je dejala samozavestno in kreplek.

Škofjeloški medzadrugi lesni kombinat »Jelovica« je vsekakor med največjimi izdelovalci oken za potrebe stanovanjske gradnje. — Mesečno izdelajo tudi nad 1000 oken. Z njimi največ zalagajo potrebe novih gradenj v kranjski, tržiški, škofjeloški, radovljiški in jeseniški občini

TE DNI PO SVETU

ODLOCI NAJ GENERALNA SKUPŠČINA

Ker številne delegacije v OZN spoznavajo, da Varnostni svet ne ukrene nič konkretnega o Kongu, števili delegati v New Yorku menijo, da bi morala zdaj reči svojo besedo Generalna skupščina. To je pokazalo tudi sobotno glasovanje v splošnem odboru, kdaj naj bi Generalna skupščina prekinila svoje delo. ZSSR, Jugoslavija, Pakistan, Cejlon in še nekatere druge države so si prizadevale, da bi bilo delo Generalne skupščine prekinjeno čim pozneje, tako da bi se v tem delu zasedanja lahko našli dovolj časa za razpravljanje v Kongu.

NASPROTJA V LAOSU

V ponedeljek je laoski parlament, ki se je preselil v mesto Savakat - sedež glavnega štaba upornega generala Fumija Nosavana - odzvel pooblastila vladi nekdanjega ministra za informacije Kinima Folsena, ki je bila sestavljena en dan prej. Kinim Folsen, šef četrte vlade, ki je bila ustanovljena v zadnjih dneh v Laosu, je izjavil, da ne priznava tega sklepa parlamenta.

NASER IN SUKARNO AZIJI IN AFRIKI

V Kairu in Džakarti so pred dnevi hkrati objavili skupno poročilo, v katerem sta predsednika Naser in Sukarno poslala poziv vsem državam Azije in Afrike. V sporočilu je rečeno, da mora OZN neposredno intervenirati v Kongu, da bo premieru Lumumbi in njegovi zakoniti vladi omogočeno svobodno opravljati svoje funkcije. - V dokumentu je tudi rečeno, da je tudi OZN pripomogla k zmedi v Kongu.

DEAN RUSK - NOVI MINISTER

Novi predsednik ZDA John Kennedy je v ponedeljek imenoval za novega zunanjega ministra ZDA Deana Ruska. Hkrati je predsednik Kennedy tudi objavil imenovanje Adlaija Stevensona za novega predstavnika ZDA v OZN.

50-letnica kranjskega Foto kluba

Svojevrsna razstava in odkritje plošče

Kranj - Prav v teh dneh praznuje kranjski foto-kinema amaterski klub 50-letnico obstoja. V ta namen bo že v petek, 16. decembra, slavnostna seja, na katero so povabljeni predstavniki vseh republikanskih in gorenjskih foto organizacij, predstavniki oblasti, družbenega in političnega življenja ter prostovoljnih organizacij. Na omenjeni seji bodo preimenovali sedanji »Foto klub« v »Foto klub Janeza Puharja«.

Danes, 14. decembra, pa bo v Prešernovem muzeju otvoritev svojevrsne fotografske razstave, na

kateri bodo razstavljeni fotografska dela amaterjev od ustanovitve kluba do danes. Gledalci si bodo lahko ogledali začetniška dela amaterjev in pa tista, ki so bila deležna raznih domačih in mednarodnih priznanj. Naslednjega dne si bodo razstavo in delo Foto kluba ogledali člani Centralnega odbora zveze foto-kinema amaterjev Jugoslavije.

V Prešernovem gaju bodo odkrili spominsko ploščo izumitelju fotografije na steklo, Janezu Puharju.

Na Gorenjskem imamo

ugodne možnosti za uveljavitev novega zakona o zdravstvu

O osnutku novega republiškega zakona o zdravstvu, ki ga je izdal republiški svet za zdravstvo, so pred kratkim razpravljali v Kranju predstavniki zdravstvenih ustanov in njihovih upravnih organov, občinskih zdravstvenih organov in drugih merodajnih forumov s področja kranjskega okraja. Na posvetovanju so izrekli nekatere pripombe na ta osnutek, ki jih bo republiški svet za zdravstvo pri izdelavi republiškega zakona verjetno tudi upošteval. Lahko trdimo, da imamo v našem okraju razmeroma zelo dobre pogoje za delovanje zdravstvene službe po novih načelih.

Ker smo o bistvenih značilnostih novega zakona o zdravstvu že pisali, naj jih le na kratko ponovimo. Po novem zakonu bo v večji meri kot do sedaj prišla do izraza samostojnost zdravstvenih zavodov in njihovih organov upravljanja, povečana pa bo tudi vloga občinskih ljudskih odborov pri izvajanju in zagotavljanju zdravstvene službe. Uveden bo enoten sistem zavodov, in sicer bodo vsi finančno, kakor tudi pri svojem delu, samostojni. Delovni kolektivi bodo imeli neposreden vpliv na upravljanje svojih zavodov - prav tako pa bodo tudi ostali državljani lahko v večji meri odločili o upravljanju zavodov in pa predvsem o svojih pravicah v zvezi z zdravstvenimi storitvami. Kot pomembna novost naj bi bili uvedeni zdravstveni centri - strokovni organi v zdravstveni službi, ki bodo delovali za eno ali več občin skupaj in bodo prevzeli strokovno nadzorstvo nad delovanjem zdravstvene službe.

Vse te naloge bomo, ko bo prišel v veljavo novi zakon, v našem okraju lahko izvajali, ker smo v zadnjih letih v glavnem poskrbeli za zgraditev potrebnih prostorov za nemoteno poslovanje zdravstvene službe oziroma bodo ti zgrajeni v prihodnjih letih. Tako sta sedaj v izgradnji zdravstvena domova v Kranjski gori in Trziču, v prihodnjih letih pa bodo pričeli še z gradnjo ZD na Jesenicah. Prav tako je kadrska zasedba skoraj povsod zadovoljiva, nekatere vrzeli pa bodo v nekaj letih zapolnili novi zdravstveni delavci, ki jih sedaj štipendirajo posamezni zavodi in občinski ljudski odbori. Zastoj v zobozdravstveni službi v Kranju bo prav gotovo odpravila dograditev zobne ambulante na Zlatem polju, kjer bo lahko vsak dan ordiniralo 20 zobnih terapevtov.

Tako bo torej na Gorenjskem - kljub temu, da je zavarovano skoraj vse prebivalstvo (95 %), možno zadostiti vsem potrebam in tako

S seje ObLO Bled

Za boljšo preskrbo

Na petkovi seji sta minuli teden oba zbora občinskega zbora odbora Bled obravnavala vrsto gospodarskih, upravnih in družbenih zadev. - V razpravi so se odborniki zadržali najdlje o bodoči organizaciji trgovine v občini Bled. Odbornikom so namreč predložili na zadnjo, 23. sejo, poročilo o predvideni organizaciji trgovske mreže. Problematici trgovine je pred tem obravnavala posebna komisija, sestavljena iz predstavnikov občinskega komiteja ZK Bled, okrajne trgovinske zbornice Kranj, zastopnikov trg. podjetij in občinskega ljudskega odbora. Predlog je na posebni seji obravnaval tudi svet za blaginjo in promet in turizem; le-ta je sestavil dokončno verzijo osnutka, svoje predloge pa je dodala tudi občinska komisija.

Med razgovorom o problemih trgovine je prevladovalo mnenje, da mora biti reorganizacija trgovinske mreže izvršena v skladu s

sodobnimi zahtevami in potrebami trgovine; osnovni čimtelj, ki ga bo pri spremembah in modernizaciji blejske trgovske mreže v prvi vrsti upoštevali, pa mora biti potrošnik in njegove potrebe in želje.

Pri zboljševanju in modernizaciji trgovske mreže se bodo morali organizatorji te zamisli in pristojni organi ravnati predvsem po naslednjih zahtevah: da bodo trgovino čim bolj približali potrošniku in mu s tem tudi omogočili kvaliteten izbiro vsakovrstnega blaga, da bodo trgovski prostori sodobno urejeni, ustrezno s higienskimi in drugimi zahtevami.

Vsem tem zahtevam bi bilo možno zadostiti ko bo dokončno uredničen predvideni predlog, o katerem je razpravljala občinska komisija in zadnji seji. Kako pomembno je vprašanje za prebivalstvo Bleda in okolice, potrjuje že skrbno primeru ne sme biti prizadet.

Ljudje in dogodki

TRENUTEK RESNICE

Francoski predsednik de Gaulle se je pravkar vrnil iz Alžirije. Zaradi dogodkov, ki jih je neposredno izzvala njegovo bivanje v tej severnoafriški deželi, se je vrnil celo dan prej kot je bilo predvideno. Ko je odhajal na pot je imel predvsem trden namen, prepričati tamošnje prebivalce o smotnosti »svojege« referenduma, ki naj bi zagotovil Alžiriji samoodločbo pod francoskim okriljem. Dogodki so pokazali, da so bila njegova pričakovanja velika iluzija.

Ze sedem let, odkar traja alžirska vojna, Francija trmasto zavrača idejo o resnični samoodločbi alžirskega prebivalstva, ki jo predlaga tudi vodstvo alžirskega osvobodilnega gibanja. Alžirsko vprašanje rešuje kot izključni »notranji problem« in se zato že pet let ne udeležuje razprav o alžirskem problemu v Generalni skupščini OZN. Tudi de Gaullov predlog o referendumu v Franciji, na katerem naj bi se francoski državljani izrekli za njegovo politiko v Alžiriji ali

proti njej, je samo nova oblika stare, »preizkušene« francoske politike do Alžirije. Pariz je tudi tokrat odklonil alžirski predlog o referendumu.

Preko 80 mrtvih in nad 1500 ranjenih v Alžiru, Oranu in po drugih alžirskih mestih kaže, da je tudi ta najnovejši predlog za »rešitev« alžirskega vprašanja povsem nerealen. Nerealen predvsem zato, ker namerno ne upošteva želje večine alžirskega prebivalstva po resnični samoodločbi in neodvisnosti. Referendum ima predvsem namen zavesti mednarodno javnost in jo prepričati, da se ta pereči svetovni problem rešuje na demokratični osnovi, medtem ko za resnično rešitev problema praktično ni uporaben. Celotični pripomoček je, da so se notranja nasprotja še bolj zaostriła in da je prišlo širok po Alžiriji do prelivanja krvi.

Zastave narodnoosvobodilnega gibanja sredi Alžirije in po drugih mestih so dovolj jasen do-

kaz, da Alžirci zahtevajo - nič več in nič manj kot - neodvisno in svobodno Alžirijo. Od tega jih ne morejo odvrtiti niti bajoneti francoske vojske, niti strojnice, ki kose neoboroženo prebivalstvo. Alžirci so nad svojimi mrtvimi tovariši vzklicali: »Željni smo svobode«. »Živel neodvisni Alžir!«, »Živel Ferhat Abas!«.

»Za večino naših novinarskih kolegov«, je te dni zapisal francoski list »Mond«, »je to prelivanje krvi pomenilo trenutek resnice, konec laži in iluzij... Zastave osvobodilnega gibanja sredi Alžirije so očitno pokazale, da je »francoski Alžir« utvara in da praktično med muslimanskim prebivalstvom nima pristašev.« Tudi sam predsednik de Gaulle je te dni dejal, ko je govoril francoskim oficirjem v Alžiriji, da se vojna v Alžiriji bide »v novem svetu, svetu, ki sploh ni podoben svetu, kakršnega sem poznal, ko sem bil mlad«. Dejal je tudi: »Tega ne more nihče zaustaviti!«

Kaj je predsednik s tem mislil, ni povedal. To bo povedal Francozom v teh dneh, ko se bo obrnil nanje po radiu in televiziji. Če je trenutek resnice, ki ga je doživel med bivanjem v Alžiriji, doživel kot stvarno opozorilo, da so Alžirci pripravljani nadaljevati boj za priznanje svobode in neodvisnosti, potem bo lahko mnogo prispeval k temu, da se sedemletna vojna v Alžiriji konča. Če pa bo še vedno vztrajal na sedanjih stališčih, potem se bo alžirska drama še nadaljevala, odgovornost za to pa bo padla na Francoze.

Povsem jasno je, da vsaka alžirska administracija, ki jo bodo postavili Francozi, ne more biti več kot igračka v rokah francoske okupacijske armade in francoskih kolonialistov, ki so prav ob zadnjih dogodkih pokazali svoj pravi obraz. Slej ko prej je rešitev tega problema vezana na en sam pogoj: na zagotovitev resnične samoodločbe alžirskega prebivalstva.

Nova zdravstvena ambulanta

Selo - Vas Selo zajema 30 hiš in ima Zdravstveno postajo, v katero prihaja zdravnik dvakrat na teden, zobozdravnik pa štirikrat. Ta ambulanta ima neprimerne prostore, zato so tamkajšnji volivci, skupaj z ostalimi političnimi organizacijami in krajevnimi oblastmi sklenili, da si bodo zgradili novo zdravstveno postajo. Odločili so se, naj bi bila nova zgradba podobna zdravstveni postaji v Kr. gor, seveda prilagojena potrebam v tem kraju. V njej bi bilo tudi stanovanje za zdravnika. Začetna denarna sredstva v višini 1 milijona dinarjev je že prispeval delovni kolektiv Elektrarne Moste, česar so bili prebivalci kraja zelo veseli. -an

ZA NOVOLETNO JELKO po vsem kranjskem okraju obširne priprave

Če že ne prej, so se vsaj v tem mesecu po vseh koncih Gorenjske začele resne priprave za praznovanje Novoletne jelke. Kakor v prejšnjih letih, so tudi letos iniciatorji in organizatorji Zveze in Društva prijateljev mladine. Na raznih posvetovanjih, ki so jih sklicali, so bili izdelani kar najboljše programi prireditve, pri katerih bodo sodelovali cicibani in pionirji, prosvetni delavci, šolska vodstva, varstveno vzgojni delavci, člani gledališč, svetov stanovskih skupnosti, Svobod in prosvetnih društev, posamezna kino podjetja in drugi.

Na blejskem sestanku, ki so se ga udeležili prosvetni delavci, vzgojitelji, predstavniki šolskih oblasti in drugi so sklenili, da bo vse cicibane obiskal dedek Mraz v Jelovici, otroke iz Ribna pa v njihovem kraju. Šolski otroci bodo imeli svoje proslave. Za cicibane in mlajše pionirje bo ljubljansko lutkovno gledališče predvajalo igrice, starejši pionirji pa si bodo v Ljubljani ogledali »Sne-guljčico«. Tudi posamezni kolektivi pripravljajo svoje proslave.

V Skofiji Loki se na Novoletno

jelko pripravljajo že dober mesec dni. Svoboda bo uprizorila mladinsko igrico »Kekec«, organizirali pa bodo tudi spreved dedka Mraza. Za opremo spremstva so že dobili 200.000 dinarjev. Mladinci so se obvezali, da bodo okrasili mesto, kolektivi pa pripravljajo darila za pionirske odrede. Da ne bodo novoletni spreved in dedka Mraza videli le škofjelški otroci, so se že dogovorili za avtobus, s katerim bodo dedka Mraza in njegovo spremstvo peljali tudi v vasi Poljanske doline.

V Bohinjski Bistrici so se s člani sindikata prosvetnih delavcev pogovorili, da bodo po vseh razredih pripravili program internih razrednih prireditev, gospodinjski odsek na šoli v Bohinjski Bistrici pa pripravlja tudi pogostitev. Tudi šolskim otrokom pripravljajo prireditev pionirji. Pri izpeljavi obširno zastavljenega programa bodo vključeni prav vsi, ki lahko karkoli pripomorejo k lepši in boljši proslavi.

Za radovljiske otroke pripravljajo mladinsko igrico »Kralj Matjaž in Alenčica«. Kino podjetje v Radovljici je obljubilo, da bo poskrbelo za primerne otroške filme, prostor pred kinom bodo praznično uredili. Najmanjši bodo imeli čajanko, po možnosti bodo zanje predvajali tudi lutkovno igrice. Za vse pa bodo pripravili prihod dedka Mraza.

Dedek Mraz bo s svojim spremstvom prišel tudi med otroke v Kranju. Tovarne bodo obdarovale pionirske odrede, nad katerimi

imajo patronate, šolski otroci bodo imeli razredne prireditve, kranjsko kino podjetje pa bo prav tako kot lansko leto, tudi letos poskrbelo za primerne mladinske filme, ki si jih bodo ogledali otroci iz Kranja in okolice.

Jeseniške otroke čaka presenečenje na lutkovnem odru in v kinu. Za Titovim domom bodo postavili odrek, kjer bo otrokom govoril dedek Mraz, posebno pa še tistim otrokom, ki ne bodo zajeti pri proslavah, ki jih pripravljajo gospodarske organizacije in nekatera društva. Sestavili so že celoten program, ki ga bodo izvajali po šolah, v kinu, gledališču in pri stanovskih skupnostih. Jeseniški pionirji pripravljajo igrico »Velika želja« in Ples živali«.

Tudi v Trziču, Zireh in drugih večjih in manjših gorenjskih krajih so sestavili programe praznovanja, pri katerih niso pozabili na otroke iz oddaljenih manjših krajev. Upamo, da bodo te programe tudi dobro izpeljali in tako kar najbolj razveselili cicibane in pionirje na svojem območju.

PRED KONFERENCO OBČINSKEGA KOMITEJA LMS

Zelezniki - V soboto, 17. decembra, bo v domu TVD Partizan Zelezniki letna konferenca občinskega komiteja LMS Zelezniki. Na programu bo izvolitev organov konference, poročila predsednika, verifikacijske komisije, blagajnika in nadzornega odbora. Temu bodo sledile še volitve in razprava. Po konferenci bodo mladinci pripravili majhno zakusko s plesom.

Odmevi na informacijo o pomanjkanju plaščev za kolesa

Kdo je torej kriv?

Pred kratkim smo objavili v našem listu članek pod naslovom »Zakaj v mestu z lastno gumarsko industrijo brez plaščev za kolesa?« To vprašanje sedaj ni aktualno samo v Kranju in okolici, temveč po vsej državi. Kdo je temu kriv? Verjetno res ne moremo kriviti trgovske mreže na splošno, ker tudi ona ne more prodajati, ako ne more nabaviti. Dejstvo pa je to, da je potrošnja plaščev na tržišču mnogo večja, kakor pa proizvodnja. Pri tem pa moramo upoštevati, da tovarna »Sava« v Kranju nenehno povečuje proizvodnjo teh predmetov za široko potrošnjo. Zato bo zanimivo objaviti podatke oziroma pojasnilo, ki nam ga je dalo vodstvo tovarne »Sava« v Kranju.

Splošno je znano, da velo plaščev primanjkuje. Tovarna Sava ima sklenjene pogodbe s trgovskimi podjetji širom po državi. Svojim odjemalcem dostavlja plaščve točno po planu oziroma po sklenjenih pogodbah. V lanskem letu so prodali 375.000 velo plaščev - konec lanskega leta pa je bilo sklenjenih za 403.000 kosov pogodb. Čeprav je bila proizvodnja v letošnjem letu ovirana z dveh strani, ni bila ta prav nič manjša, še celo več; z odkritjem notranjih rezerv je uspelo tovarni povečati produkcijo. Tako bodo letos dali na trg okoli 659.000 kosov plaščev za kolesa, torej dosti več, kakor so predvidevali. Vendar to še zdaleč ne zadošča potrebam potrošnikov. Te so mnogo večje. Tudi potem, ko bo tovarna povečala proizvodnjo plaščev z novimi stroji, ne bodo mogli zadostiti potrebam tržišča. Proizvodnja 800.000 kosov navadnih in 280.000 kosov plaščev z žičnimi jedri ne bo zadoščala.

Torej, kako rešiti ta problem? Tovarna Sava namreč oskrbuje poleg trgovske mreže tudi proizvajalce koles. Tako naj omenim, da oskrbuje celotno produkcijo ene naših največjih tovarn koles Rog v Ljubljani. Vzporedno s več-

PRVI POSVET MLADIH DOPISNIKOV

Jesenice - Minulo soboto zvečer je občinski komite Ljudske mladine Slovenije na Jesenicah sklical člane bodočega kluba mladih dopisnikov na prvi posvet. Sestanek je vodil Srečko Krč in se ga je udeležilo 15 mladincev. Za klub imajo veliko zanimanje in pričakujejo, da bo ta pripomogel k popularizaciji političnega, gospodarskega, kulturnega in športnega delovanja na Jesenicah, tako v mladinskih listih kot v dnevnem časopisu.

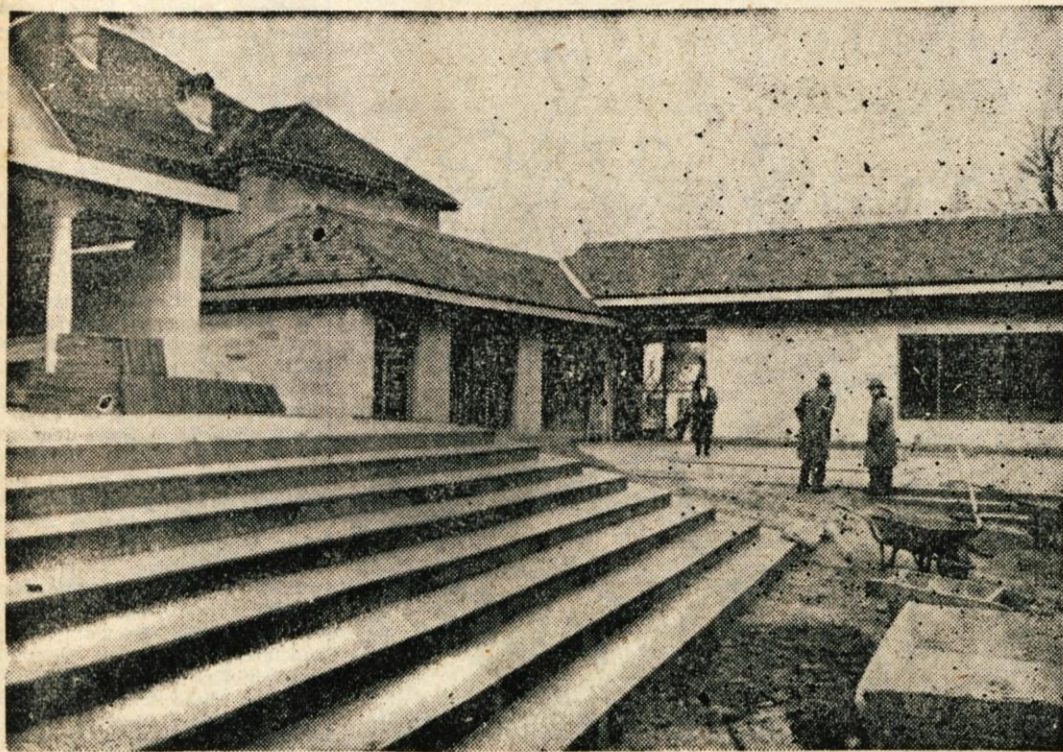
SE EN TOPLI OBROK

Jesenice - Za obrate Zelezarne Jesenice vozijo tople malice iz centralne kuhinje na Javorniku. Pred kratkim so uvedli četrti topli obrok in sicer za vavence Metalurško-industrijske šole. V tej novi razdelnici hrane prejema sedaj topli obrok 400 oseb.

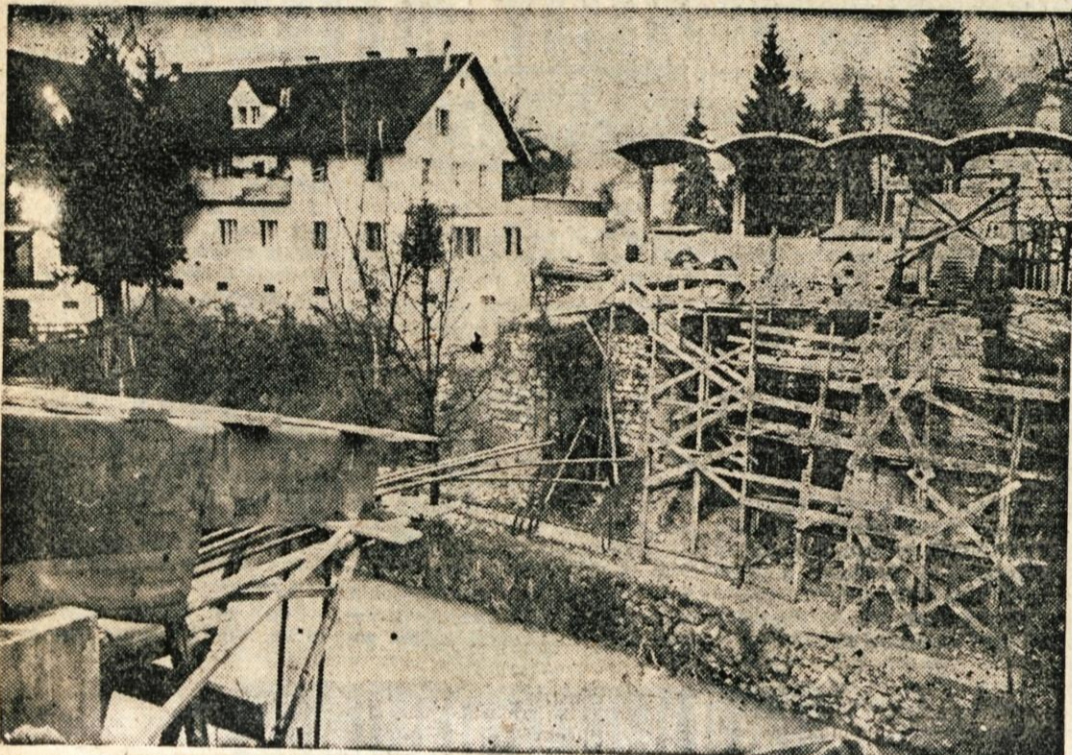
ČRPALKO BODO POSTAVILI

Kamnik - V Kamniku bo podjetje Petrol začelo graditi bencinsko črpalko, saj sedanja, ki stoji sredi mesta ne zmore vsega prometa, razen tega pa predstavlja veliko nevarnost za ves mestni del. Črpalka, ki jo nameravajo zgraditi bo edina ob cesti iz Ljubljane skozi Tunjinsko dolino. Postavili jo bodo na Zapricah ob Ljubljanski cesti pri odcepu na cesto proti Kranju.

predlogi odborniške komisije ter pldoviti razgovor odbornikov o problemih trgovine. Vrsto pripomb in predlogov pa so pravzaprav že izrekli občani na zborih volivcev ter na vseh konferencah SZDL. Plod vseh teh prizadevanj in skrbi prebivalstva za sodobnejšo trgovino in pri tem tudi akcija političnih organizacij ter pristojnih upravnih organov in trgovskih podjetij - pa je dokončno izdelan program bodočega razvoja trgovine na Bledu ter v okoliških krajih. To je za sedaj tudi prvi korak k reševanju tega problema. Na seji je bilo poudarjeno, da bo predvideni načrt treba izvajati postopoma v skladu s možnostmi, pri tem pa bodo pristojni čimtelji morali skrbeti zato, da ne bodo na primer ukinjali te ali one trgovine prej kot bodo lahko odprli boljše, sodobnejše. Potrošnik torej v nobenem primeru ne sme biti prizadet.

Skofjelčani se že dlje vsestransko pripravljajo na letošnje praznovanje občinskega praznika. — Slika zgoraj prikazuje gradnjo nove tržnice, katere otvoritev bo v soboto, 17. decembra, spodnja pa gradnjo novega mostu čez Soro. Pomanjkljivi komunalni objekti so v Skofji Loki že nekaj let kamen spotike, zato so se prav letol lotili del z vso zavzetostjo

Stališča na plenumu Okrajnega sindikalnega sveta Javno povedati zakaj ni moč najti rešitve iz stanovanjskih težav v doglednem času

Kranj, 13. decembra — Na plenumu Okrajnega sindikalnega sveta, ki je bil večeraj v Kranju, so udeleženci živahno razpravljali o stanovanjski gradnji na Gorenjskem in o nalogah sindikalnih organizacij s tem v zvezi. Rednih sredstev iz skladov za stanovanjsko gradnjo za naslednje leto bo zelo malo, kajti letošnji širok razmah stanovanjske gradnje je zajel malone vsa sredstva že za prihodnje leto, v Kranju pa že zidajo celo na račun tistega denarja, ki ga bodo imeli šele v 1962. letu.

Spricho takega stanja je treba zahtevati od samoupravnih in drugih organov, da iščejo razen rednih skladov še vse druge vire. Zlasti naj bi podjetja iz svojih skladov dodeljevala več za stanovanjsko gradnjo. Organizirati je treba službe, kjer naj bi zainteresirani državljani-prosilci za stanovanja — zbirali in varčevali svoja sredstva za stanovanje, iskati je treba možnosti cenejše gradnje itd. Hkrati menijo v sindikatih, da ni pravilno v občinah stremeti za enotnimi koncepti, marveč prepuščati kolektivom in posameznikom, da po svojih stremiljenjih, pogojih, možnostih in potrebah izbirajo veliko ali malo stanovanje, zadržujo ali družbeno gradnjo itd. V podjetjih in občinah naj bi, prav tako kot razpravljajo o izpolnjevanju družbenega plana in drugih proizvodnih zadevah, razpravljali in povedali delavcem, kakšne so možnosti in sredstva za stanovanjsko gradnjo. Tako naj bi vse organizacije do zadnjega državljanu, tudi tistega, ki že ima stanovanje, razpravljale o tem problemu na čimširši osnovi in iskale ustrezne rešitve.

BESEDA UDELEŽENCEV

Skoraj vsi govorniki na plenumu, zlasti pa Ivan Jelen, Milan Osolnikar, Pavle Zirovnik in drugi, so poudarjali, da je treba najti privlačne oblike za zbiranje sredstev od državljanov. Tudi podcenjevanje privatne in zadržujo gradnje samo ovira širši razmah gradbene dejavnosti. — Zavodi za stanovanjsko gradnjo naj bi kot uslužnostne organizacije nudile konkretne predloge z izdelanimi načrti, iz katerih bi prosilec vedel za ceno, velikost in kraj ter tudi čas, kdaj bo to stanovanje dobil. Samo pod takimi pogoji, konkretnimi podatki in računi, je moč vzbuditi zanimanje širokega kroga

državljanov, da bodo s svojimi lastnimi sredstvi in z delom materialno sodelovali v gradnji. Jež Pepca iz Kranja, Milan Osolnik iz Skofje Loke in drugi so ugotavljali, da bi se kljub podražitvi gradbenega materiala dalo vendar znižati gradbene stroške oziroma eeno stanovanja. V prvi vrsti danes ni razčiščen pojem, katera od komunalnih del pri urejevanju okolice in podobno, naj bi sodila k stroškom stanovanja. Hkrati pa so navajali tudi primere nenarčne gradnje, spreminjanja načrtov in podobno v času gradnje — ker je ponekod povzročilo večje izdatke celo za 30 odstotkov. Kralj Viktor iz Tržiča je dejal, da bi v določenih primerih morale družbene organizacije, samoupravni organi itd., bolj odločno nastopati in klicati na odgovornost posameznike.

MALA PODJETJA — MALI PROBLEMI

Stefan Nemeč z Jesenic, Franc Cuznar z Bleda in nekateri drugi so zelo poudarjali tudi stanovanjski problem v malih kolektivih. — Kot je pri tem ugotovil tovariš Nemeč, mala podjetja nimajo težav samo zato, ker so njihova sredstva majhna, kajti manjše so sorazmerno tudi potrebe, marveč zaradi napačnega ocenjevanja, češ da ne bi zmogli gradnje lastnih

stanovanj in se tega niti ne lotijo. Samoupravni organi v teh podjetjih v večini kažejo samo navzgor, na občino ali na večja podjetja in ne iščejo načina, kako bi sami, ob sodelovanju z drugimi podjetji našli možnost za gradnjo in zagotovili stanovanja članom svoje kolektive.

O vseh teh problemih, različnih pogledih in odnosu do tega velikega, obsežnega vprašanja, ki ga je uvodoma dobro prikazal tajnik OSS tovariš Rozman in so ga zelo dobro dopolnili člani plenuma, je na koncu govoril še predsednik OSS tovariš Andrej Verbič. »Vsako šablonsko reševanje«, kot je med drugim dejal, »bi lahko samo škodovalo. V vsakem podjetju, v vsaki občini, so stvari lahko drugačne, z drugačnimi možnostmi in drugačnimi potrebami. Zato naj sindikalne organizacije to elastično, vendar zelo odločno rešujejo. Opredeljevanje za individualno ali družbeno gradnjo, za komfortna in druga stanovanja, za nižji ali višji delež prisilcev in podobno, vse to naj urejajo kolektivi oziroma prosilci sami. Toda sindikalne organizacije naj dajo v javno razpravo razna vprašanja, kajti ob razpravah o delovni storilnosti, o perspektivnih načrtih in podobno, ni moč pustiti v ozadju stvar stanovanjske izgradnje oziroma potrebe in razpoloženje samih proizvajalcev, delavcev, ki pa naj te plane uresničijo. Zato,« kot je dejal tovariš Verbič, »so sindikalne organizacije za vsak predlog, za vsako pobudo in razpravo o tem vprašanju, ne morejo pa mirno prepuščati stvari, da se razvijajo in rešujejo slučajno.«

-I. c.

GOSPODARSKE VESTI

IZ DOMOVINE ...

V Varšavi je bil 5. decembra podpisan petletni trgovski sporazum med Jugoslavijo in Poljsko. Sporazum velja za obdobje 1961-65 in določa kontingente osnovnega blaga za obojestransko izmenjavo. Vrednost obojestranske izmenjave bo znašala okoli 320 milijonov dolarjev. To je prvi tak petletni trgovski sporazum med Jugoslavijo in Poljsko.

Trgovina z Indijo se hitro in ugodno razvija. V zadnjih letih je postala Indija najpomembnejši trg za jugoslovanske industrijske proizvode. Zlasti se je povečala izmenjava med obema državama lani, ko je bil v obeh smereh uslužjen promet v vrednosti 4 milijard in 644 milijonov dinarjev. To je skoraj 25-krat več kot leta 1955 in trikrat več kot leta 1956. Ker blagovna izmenjava z Indijo stalno naraste, lahko pričakujemo, da bo v letu 1960 znašala izmenjava med obema državama več kot 5 milijard dinarjev.

Prva konfekcijska tovarna v Liki bo začela obratovati prihodnje leto. Tovarna je že pod streho in bo začela prihodnje leto izdelovati razne vrste oblačil. — Za prvo tovrstno tovarno v Liki je odobren kredit nad 400 milijonov dinarjev. V novi, sodobno opremljeni tovarni, bodo predelali letno 2,5 milijona tkanin.

Drobni blagovni promet na Goriškem. Ta je v oktobru letos dosegel za več kot 310 milijonov lir. Izdanih je bilo 13 izvoznih dovoljenj za blago iz Jugoslavije v vrednosti 34 milijonov lir in 61 novih dovoljenj za uvoz blaga iz Italije v Jugoslavijo v vrednosti 145 milijonov dinarjev. — S posebnim dovoljenjem carinskih oblasti pa je bilo izvozenega iz Jugoslavije za 130 milijonov lir blaga.

Nova železniška proga Garaseni-Banova Jaruga bo povezovala veliki bjelovarski bazen z glavno progno Beograd-Zagreb-Ljubljana. Zemljska dela in gradnja mostov je že končana. Položili so že tudi 10 km železniškega tira, do koneca pa bo proga zgrajena leta 1961.

... IN TUJINE
Svetovna poraba volne. Po evidenci Mednarodnega sekretariata za volno porabijo največ volne na enega prebivalca v Veliki Britaniji. — Drugi največji potrošnik volne na enega prebivalca pa je Švica, sledijo pa ji Francija, Zvezna republika Nemčija, Belgija in ostale evropske države. Zanimivo pa je, da znaša letna poraba volne na enega prebivalca v industrijski razviti Kanadi nekaj več kot na Japonskem. Pri Kanadi moramo upoštevati tudi njeno zemljepisno lego.

Petletni načrt gospodarskega razvoja Pakistana. — Po novem petletnem planu za gospodarski razvoj Pakistana je predvidena ustanovitev 180 industrijskih podjetij v zasebnem sektorju. — Za to se bo porabilo približno 500 milijonov ameriških dolarjev. Za izvedbo tega načrta bodo najeli posojila v inozemstvu. Ta bodo znašala 55 odstotkov omenjenega zneska.
Pristojno nizozemsko ministvo je objavilo, da so v pokrajini Groningen odkrili velikanska nahajališča zemeljskega plina. Nahajališče krije v sebi okoli 60 milijard kubičnih metrov zemeljskega plina, ki baje sega celo na ozemlje Zvezne republike Nemčije.

Nove naprave za mineralno volno v obratu „Termike“ v Loki

V nedeljo, 11. decembra, so spustili v pogon novo napravo za mineralno volno v obratu „Termike“ v Bodovljah pri Skofji Loki. Ta obrat je ustanovilo podjetje za izolacije „Termika“ iz Ljubljane. Naprava je izdelana po lastnih zamislih in načrtih ter je prva take vrste v državi. Dajala bo 10 do 12 ton mineralnih vlaken na dan. Izdelana mineralna volna se predeluje v filce, blazine, vrvi, trake ali pa nepredelana polni vreče. V delu so tudi naprave za

izolacijske žlebake za oblaganje cevi in izolacijske plošče. Ti izdelki se v velikem obsegu uporabljajo za zaščito vročih industrijskih in ogrevalnih naprav, ladij itd. Posebno zanimivo področje uporabe je našla mineralna volna v gradbeništvu. Z izolacijskimi filci se lahko izolirajo stropi v stanovanjskih stavbah proti ropotu. Podstrešja in zunanje stene stavb se s slojem mineralne volne zelo uspešno zaščiti proti zimskemu mrazu. V sodelovanju z drugimi podjetji so bili izdelani projekti za lahko polmontažno in montažno gradnjo stanovanj. Prvi objekti take vrste so že v gradnji. Z lahko montažno gradnjo, ki kot izolacijski sloj uporablja mineralno volno

se doseže zelo poenostavljeno suho montažo delov stavb ob minimalni teži. Brez dvoma se bo ta novi izdelek močno uveljavil. Nova naprava s halo v velikosti 700 kvadratnih metrov je bila izdelana v času od aprila do oktobra letos, torej v šestih mesecih. Montažno halo je dobavilo podjetje „Soko“ Mostar. Proizvodna naprava s pečjo za topljenje mineralov je izdelal obrat v lastni delavnici. Pri tem je prišel do izraza velik delovni elan članov kolektiva, ki niso štedili svojih sil in izvršili vse delo v rekordno kratkem času. Nove proizvodne naprave pomenijo velik napredek za mali kolektiv obrata, saj se bo vrednost proizvodnje dvignila od 80 milije-

nov na 250 milijonov din letno. Z nadaljnjo izgradnjo naprav za mineralno volno in povečanjem proizvodnje bo kmalu možno misliti tudi na razširitev obrata na Trato, kjer bi dobili priključek na industrijski tir. V tem smislu je bilo rezervirano mesto poleg Gorenjske predlinice. Razveseljive perspektive kažejo sodelovanje „Termike“ s podjetjem „Jelovica“ in drugimi, zaradi prehoda teh podjetij na izvodnjo manjših stanovanjskih montažno gradnjo in serijsko probektov.

Proslava v obratu „Termike“ je vključena v občinski praznik Skofje Loke, ki se praznuje od 11. do 18. decembra. Za Poljsko dolino, ki je dala toliko žrtev in naporov za zmago narodnoosvobodilnega boja, pomeni obrat „Termike“ nadaljni korak v industrializaciji nekdanjega področja. Veliko pažnjo in pohvalo zaslužijo napor in prizadevanja občinskega ljudskega odbora Skofja Loka, ki mu je uspelo v zadnjih letih osnovaati na tem področju vrsto podjetij in obratov.

Jože Jan

BELEŽKA

OBRESTI — — — OBRESTI
Kmetijske zadruge so nosilke naprednega kmetijstva na vasi. To je tudi njihova glavna naloga. One morajo biti v pomoč kmetovalcem. Zal pa se vse zadruge tega ne zavedajo. Prav presenetljivo me je, ko sem zvedel za poslovanje ene izmed kmetijskih zadrug v Poljskani dolini.

Ta zadruga je letos spomladi dajala zadržnikom gnojila na kredit. Bilo je to konec meseca marca. To je popolnoma razumljivo in je tako ravnanje zadruge samo pohvale vredno. Čudno je bilo pri tem samo to, da so tudi kmetom, ki so hoteli takoj plačati, dajali gnojila na kredit. Mogoče je to tako urejeno s poslovanjem zadruge same, tega ne vem. Bolj nerazumljivo pa je, da so v začetku novembra poslali račune kmetom, ki so imeli večinoma najet kredit samo sedem ali osem mesecev, zadruga pa jim je zaračunala kratkomaletne celoletne obresti. — Tako so morali plačati dvakrat večje obresti, kot bi jih morali.

Tako poslovanje ni nikakor v ponos kmetijskemu zadržništvu. Ne mislim, da so to storili uslužbenec na lastno pest; verjetno pa so jim to dovoljevala pravila zadruge. Umljivo pa je, da le-ta ne morejo biti pravilna. Če je za druga najela za plačilo gnojila kredit v hranilnici, po vsej verjetnosti ni plačala celoletnih obresti. Brž ko jih je, in da jih je zato zaračunala tudi zadržnikom, bi bilo pametno, da bi kmetovalcem to povedali vnaprej.

Dohodki in izdatki prebivalstva okraja Kranj

Prejemki za 24,4 odstotka, izdatki pa za 22,9 odstotka večji kot v lanskem obdobju

Mnogokrat pišemo o gibanju gospodarstva, vendar vedno samo v merilu podjetij. — Ekonomski dvig posameznega področja pa ni viden samo v primerjanju indeksov povečanja dohodka, temveč tudi v primerjanju dohodkov in izdatkov prebivalstva. S tem vidimo sliko življenjskega standarda tudi po drugi strani.

Ker ne razpolagamo z najnovejšimi podatki, se bomo poslužili devetmesečne evidence letošnjega leta. Skupni prejemki in izdatki prebivalcev so se v primerjavi z istim obdobjem lani znatno povečali. Zanimivo je, da so bili prejemki najnižji v mesecu juliju, izdatki pa v mesecu septembru. Tako so znašali skupni dohodek konec septembra letošnjega leta 17,447 milijonov dinarjev ali za 24,4 odstotka več kot lani v istem obdobju, skupni izdatki pa so znašali 15,998 milijonov ali 22,9 odstotka več kot v prvih devetih mesecih lanskega leta. — Razlika med prejemki in izdatki znaša torej letos 1449 milijonov dinarjev, medtem ko je lani znašala devetmesečna razlika samo 1015 milijonov dinarjev. Mesečno so bili najvišji skupni

prejemki v aprilu. To pa zato, ker so gospodarske organizacije večji del osebnih dohodkov za mesec maj izplačale že v aprilu, delno pa tudi na račun izplačane presežka po zaključnem računu za leto 1959.

Največji procent od celotnih dohodkov predstavljajo neto osebni dohodki, in sicer 70,1 odstotka, v lanskem obdobju pa 68,2 odstotka. Izraženo v absolutnih vrednostih pa so letošnji neto prejemki za 2190 milijonov višji od lanskih.

Od skupnih izdatkov je prebivalstvo potrošilo za trgovsko blago 10,5 obrtne, C anjska: Tzcc, fdo ht go 57,9 odstotka, za gostinstvo 10 in pol odstotka, za obrtne usluge 2,3 odstotka, za PTT usluge 3 odstotka, za komunalno stanovanjske in zdravstvene usluge 5,8 odstotka, za davke 5,5 odstotka in za ostale izdatke 15 odstotkov. — Ako primerjamo letošnje procen-te za lanskimi, vidimo, da so blagovni izdatki v trgovini letos v odnosu do letnih izdatkov precej manjši kot lani, dejansko pa so bili za 690 milijonov večji kot lani. Na splošno se vsi povečali.

V Žabnici čez 98 odstotkov

kmetijskih proizvajalcev sodeluje v pogodbeni proizvodnji s kmetijsko zadrugo

Zabnica — Kot najpomembnejši faktor zadržne dejavnosti v tem kraju je pogodbeno proizvodnja med zadržniki in zadrugo. V tej proizvodnji so bila letos zajeta vsa kmečka gospodarstva, ki proizvajajo tržne viške. Po statističnih podatkih je pogodbeno proizvodnja zajela čez 98% vseh proizvajalcev tržnih viškov, po obdelovalnih površinah pa približno 70%. Glede na občinski zadržni plan so plan zadruge izpolnili količinsko pri rastlinski proizvodnji za približno 80%, kooperacijske proizvodnje, pri živinski proizvodnji pa za 85%. Družbeni plan bo presežen tudi upoštevajoč proizvodnjo izven pogodbene proizvodnje. Delo pospeševalnih odsekov, predvsem sadjarskega, strojnega in živinorejskega, je bilo v tem letu zadovoljivo ter so posebno škropljene akcije proti rastlinskim

škodljivcem v primerjavi s prejšnjimi leti, dobro uspelo. V zadnjem času zadruga sklepa kompleksne pogodbe za proizvodnjo v letu 1960-61. Pogodbeno proizvodnja bo upoštevala predvsem zakonite predpise agrotetničnega minimuma pri vseh travniških in krompirjevih površinah ter pri krmnih rastlinah. Predvidevajo, da bo potrošnja umetnih gnojil porasla v prihodnjem letu za 20 do 30 odstotkov. Nadalje je v načrtu velika reorganizacija zadrug in sicer v smislu združevanja zadrug. V prihodnje se bodo organizirale velike zadruge z močno gospodarsko podlago. Posamezne šibkeše zadruge ali samo gotovi predeli bodo priključeni k sosednjim zadrugam. H KZ Žabnica je predvidena priključitev delnega območja KZ Kranj in sicer za desni breg Save (Stražišče, Zg., Sr., in Sp. Bitnje).

Območje vasi Pevno, Moškrinj, Crngrob in Dorfarje pa bo po vsej verjetnosti pripadalo KZ Skofja Loka. Bruto produkt bodoče zadruge je planiran približno za 120-130 milijonov dinarjev. Zadruga bo dobila obsežna velikega kmetijsko-proizvodnega kombinata z lastnimi obrati.

ZA PREVOZ ŽIVINE

Trnovec — Pred dnevi so vaščani nad Medvodami dobili svoj voz za prevoz živine, ki bo služil kmetovalcem vseh okoljskih vasi. Ker v Skofjelokem in medvoškem hribovju gojijo precej živine in ker se v živinoreju tudi sedaj še vse bolj usmerjajo, bo zanje ta voz precejšnjega pomena, ker jim tako ne bo treba goniti živine po cestah.

MALI OGLASI

PRODAM

Prodajam dobro ohranjeno zakonsko spalnico po zelo ugodni ceni. Naslov v oglasnem odd. 4622

Prodajam hrastove deske - 50 mm. Naslov v ogl. odd. 4646

Prodajam kotel za žganjekuho - skoraj nov in voz za samca, nov, še ne okovan ter nove osi ali zamenjam za prašiča za zakol. Naslov v oglasnem oddelku 4647

Prodajam nov kotel za žganjekuho 70-litrski. Trampuž Marjan - klepar, Naklo 4648

Prodajam les za ostreže, posnemalnik, zmogljivost 60 l na uro in plug obračalnik. Naslov v oglasnem oddelku 4649

Prodajam repo in krmilni krompir ali zamenjam za slamo. Sajo vic, Olševik 22, Preddvor 4650

Prodajam kravo, 6 mesecev brejo. Bašelj 5, Preddvor 4651

Za pitanje prašičev samo

REDIN

ker pospešuje debeljenje

Prodajam 2 prašiča po 35 kg težka. Sp. Brniki 65 4652

Prodajam 4 gume za 16-colski voz. Naslov v oglasnem odd. 4653

Moped s širokimi ščitniki, odličen, s prevoženimi 1000 km, nujno prodam. Poizve se na avtobusni postaji v Kranju 4654

Prodajam nekaj repe. Spodnji Brniki 55 4655

Prodajam kotel za žganjekuho, 50-litrski, nov. Kocjanova 7, Kranj. 4664

Mizarski kombinirani skobelni stroj in ročni voziček - dirca na 4 kolesa prodam. Vendling Jurij, Pot na Kolodvor 2, Kranj. 4665

Prodajam italijanski kombinirani otroški voziček. Ručigajeva 14 - Kranj. 4666

KUPIM

Kupim enostanovanjsko hišo - najraje nedograjeno, od Ljubljane do Kranja. Ponudbe oddati v ogl. oddelku pod »Plačam takoj« 4632

Kupim kozolec - 4 ali 5 oken. Naslov v oglasnem odd. 4656

Kupim rabljen, še dobro ohranjen parni kotel. Solar Janko - Ljubno 4, Podnart 4657

Kupim malo rabljen ali nov avto Fiat 600. Naslov v oglasnem oddelku pod »Gotovina« 4658

Koncertne citre (velike), kupim. Kokalj Rado, Reginčeva 4, Kranj 4659

OSTALO

Tiskovine za zaključni račun 1960. Ščekič: Zbirka predpisov o ZR s komentarjem in praktičnimi primeri. Obrazci bodo dvojni: - enotni in za pavšaliste. Vsak naročnik naj navede, koliko kompleto potrebuje, vrsto obrazcev ter število priročnika. Naročila sprejemamo do 6. januarja 1961. Obenem prosimo vse gospodarske organizacije, podjetja in ustanove, da si čimprej nabavijo vse ostale pisarniške potrebščine, da bi se v tednu ob koncu leta izognili prevelikemu navalu. Knjigarna »Simon Jenko«, Kranj 4591

Upokojenec želi spoznati žensko, staro od 40 do 55 let. Zaželena upokojenka. Ponudbe oddati v ogl. oddelku pod »Takoj« 4660

Oddam opremljeno sobo ženski ali moškemu proti posojilu 60.000 din za 6 mesecev. Naslov v oglasnem oddelku 4661

Potrebujem čistilko enkrat tedensko. Naslov v ogl. odd. 4662

Iščem žensko za pomoč v gospodinjstvu in varstvo otrok - po

SPREJMEMO TAKOJ V SLUŽBO VEČ TRGOVSKIH POMOČNIKOV ZA BENCINSKI SERVIS V KRANJU. Ponudbe pošljite na naslov: Petrol, Ljubljana, Cankarjeva 5/II.

RAZPIS

SEMINAR ZA VPIS NA VIŠJO KOMERCIALNO ŠOLO V MARIBORU

Delavska univerza v Kranju bo organizirala seminar za pripravo opravljanja sprejemnih izpitov za vpis na Višjo komercialno šolo v Mariboru za kandidata, ki nimajo dovršene srednje šole.

Ti seminarji so namenjeni kandidatom, ki so: a) končali osemletno osnovno ali njej enako šolo in imajo vsaj štiri leta gospodarske prakse, kakor tudi b) tistim, ki so končali triletno vajensko šolo ali šolo s praktičnim poukom.

Sprejemni izpit na VKS v Mariboru obsega pismeno nalogo z razgovorom in izpit iz matematike in gospodarskega zemljepisa. Za kandidate pa, ki želijo biti vpisani na oddelku za zunanjo trgovino in oddelku za turizem in gostinstvo, pa dodatno še tuji jezik po izbiri.

Prijave sprejema Delavska univerza v Kranju, Park Svobođe 2, do 26. decembra 1960 vsak dan od 7. do 14. ure osebno ali pismeno.

Pričetek seminarja bo predvidoma v ponedeljek, 9. januarja 1961. Kandidati bodo o sprejemu v seminar pisмено obveščeni.

TVD „Partizan“ Stražišče priredi 31. decembra 1960 v vseh društvenih prostorih

TRADICIONALNO SILVESTROVANJE

Prodaja vstopnic od 20.- 26 XII. v gostilni Benedik, telefon 2151

Ob prazniku bohinske občine vsem občanom iskrene čestitke!

KMETIJSKA ZADRUGA BOHINJSKA BISTRICA

Ob občinskem prazniku bohinske komune - 14. decembru pošilja vsem občanom iskrene čestitke

Občinski ljudski odbor Bohinj in vse množične organizacije

NAROČITE GLAS

naročite GLAS naročite GLAS

VELIKO ZREBANJE - POSEBNE NAGRADE ZA ZBIRALCE NOVIH NAROČNIKOV - NAROČNIKI SO NEZGODNO ZAVAROVANI

možnosti upokojenko. Naslov v oglasnem oddelku

Izgubil sem osebno izkaznico št. 18684/58 na ime Kekič Nedeljko. Najditelja prosim, naj jo proti nagradi vrne na naslov v osebni izkaznici. 4667

Uniforma Kranj sprejme v službo materialnega knjigovodje. Nastop službe takoj ali po dogovoru. 4668

Savnik Vikiel, sestri iz Zdravstvenega doma za dvojno praznovanje vse dobro. J. in M. 4669

Levo usnjeno temnorjavo rokavico sem izgubil od Doma JLA mimo avtobusne postaje do Primskovega v soboto ponoči. Prosim, proti nagradi vrniti na naslov v ogl. oddelku. 4670

OBJAVE

DOPIŠNA ŠOLA V LJUBLJANI RAZPISUJE VPIS V DOPIŠNO ADMINISTRATIVNO ŠOLO

Pouk se bo pričel v mesecu januarju 1961. Prijave pošljite najkasneje do 25. decembra 1960. na naslov:

DOPIŠNA ŠOLA LJUBLJANA, Likožarjeva ul. 3 Program, prijave in navodila za vpis in šolanje v dopisni šoli dobite pri okrajnih in občinskih odborih ZB ali v Dopisni šoli, Ljubljana, Likožarjeva ul. 3 - proti plačilu 50 din. Za posebne informacije priložite znamko za 20 din.

KINO

Jesenice »RADIO«: 15. in 16. decembra ruski barvni film TIHI DON - II. DEL

Jesenice »PLAVŽ«: 15. in 16. decembra angleški cin. film POT V VISOKO DRUŽBO

Kropa: 15. decembra mehiški film DIVJA STRAST, predstava ob 19.30

Radovljica: 14. decembra ameriški krim. film OBTEŽILNA PRICA, predstava ob 17.30 in 20. urj, 15. in 16. decembra italijanski zgodovinski film NOČI LUKRECIJE BORGIE, predstavi ob 20. uri

Bled: 13., 14. in 15. decembra jugoslovanski film NOCOJ

Kranj »STORŽIČ«: 14. decembra ameriški barvni film PONOS IN STRAST, predstave ob 15.30, 18. in 20.30, angleški film ZAPISI NJENO IME S PONOSOM, matineja ob 10. uri, 15. decembra ameriški film NEKATERI SO ZA VROČE, predstave ob 15.30, 18. in 20.30 ter 16. decembra isti film ob 15.30, 18. in 20.30 ter matineja ob 10. uri, 15. decembra angleški film ZAPISI

Splošno gradbeno podjetje **PROJEKT KRANJ** Cesta JLA 8 prodaja sledeča razhodovana osnovna sredstva: **TOVORNI AVTO** Saurer v razstavljenem stanju **STRUŽNICO** do 1000 mm del. širine

Ponudbe poslati na gornji naslov

NJENO IME S PONOSOM, matineja ob 10. uri

Kranj »SVOBODA«: 14. decembra angleški film ZAPISI NJENO IME S PONOSOM, predstavi ob 18. in 20. uri, 15. decembra ameriški barvni film PONOS IN STRAST - predstavi ob 17.30 in 20. uri

Primskovo »Triglav«: 15. decembra ameriški film NEKATERI SO ZA VROČE, predstava ob 19. uri

Naklo: 14. decembra ameriški barvni film NEKATERI SO ZA VROČE, predstava ob 19. uri

Skofja Loka: 14. decembra francoski film JULIETA, 16. decembra zahodnonemški film DEKLE ROSEMARIE, predstavi ob 18. in 20. uri

Duplica: 14. in 15. decembra ameriški barvni film TRI URE DO ODLOČITVE, predstava ob 19. uri

Kamnik: 14. decembra jugoslovanski film PET MINUT RAJA - predstava ob 20. uri, 15. decembra isti film, predstava ob 17.15

GIBANJE PREBIVALSTVA

V KRANJU

Poročili so se: Smigoc Josip avtomehanič in Kerč Marija kmečka delavka, Makovec Julijan brusilec in Ažman Stanislava nameščenka, Pečan Franc tkalski podmojster in Podobnik Helena tkalka, Ajdovec Franc delavec in Kopač Franciška tkalka, Potočnik Ciril pečar in Česen Stanislava nameščenka, Berce Franc kmet in Papler Ljudmila poljedelka, Štular Ivan klepar in Studen Marija trgovska pomočnica, Zupin Stefan posestnik in Sluga Franciška poljedelka, Tetan Alojzij zidarški delavec in Česen Vida predilka, Čufer Franc tovarniški delavec in Osolnik Ivanka tovarniška delavka, Medičevac Tomaž logar in Zbontar Albina go-

spodnja, Trontelj Franc upokojenec in Omejc Marija knjigovodska delavka, Porenta Alojz poljedelec in Šifrer Franciška poljedelka, Urbanc Stanislav kmet in Kuhar Štefanija kmečka delavka, Krumpetar Avguštin kmet in Jerič Marija gospodinjka pomočnica, Tomiek Matej mizar in Pavlič Franciška nameščenka, Vider Marjan študent prava in Mihelič Majda šivilja, Mulej Janez kmet in Freljih Pavla kmetica, Kotnik Janez kmet in Prosen Marija delavka, Milenkovič Mihajlo elektro-monter in Brzovič Marija frizerka, Götz Rudolf elektromečnik in Štefe Marija pletilja, Bukovnik Peter avtoličar in Prestor Zofija prešivalka, Štefe Franc električar in Brenkuš Zofija uslužbenka, Kavčič Janez električar in Mohorič Marija delavka, Mráz Jožef sofer in Blaznik Ivanka delavka, Božič Gregor mizar in Zabret Matilda vzgojiteljica, Filipič Janez mizar in Hranilovič Ana nameščenka, Mrak Anton posestnik in Zupan Marija gospodinjka pomočnica, Katrašnik Aleksander kmet in Katrašnik Marija kmečka delavka, Jekovec Marijan mehanik in Lušina Olga nameščenka, Štular Alojz tovarniški delavec in Trilar Marija tovarniška delavka, Kržišnik Janez gumar in Sturm Ljudmila tovarniška delavka, Pušavec Jože vulkanizer in Zupančič Mihaela prešivalski moister, Jenko Valentin puškar in Sipec Ljudmila nameščenka, Hostnik Karel trgovski pomočnik in Jerb Ljudmila šivilja, Novak Franc čevljarški pomočnik in Tratnik Gabrijela kmečka delavka, Gričar Jože delavec in Bergant Marija gospodinja, Štirn Leopold mlinar in Porenta Silva prešivalka, Saljanin Djoka tovarniški delavec in Zagar Marija prešivalka, Ferkelj Alojz tov. delavec in Rus Marija kmečka delavka, Jošt Franc gradbeni delovodja in Legat Terezija trgovska pomočnica, Peternej Andrej puškar in Drčar Stefanija tekstilni tehnik, Potočnik Alojz delavec in Treven Terezija gumarka, Pavič Alojz tovarniški delavec in Nadižar Franciška tovarniška delavka, Ačimovič Milinko mehanik in Režek Angela strugar-ka, Logar Feliks čevljarški pomočnik in Kumer Ana prešivalka, Eling Ivan železokrivec in Lebar Marija tovarniška delavka, Slabe Jože rezkar in Štros Bojana tekstilni tehnik.

Umrli so: Zaletel Marija stara 66 let, Votič Boštjan star 95 let.

PRAVNI NASVETI

B. Z. JESENICE

VPRAŠANJE - Ker še niste izkoristili letnega dopusta, vas zanima, ali ga lahko izkoristite drugo leto.

ODGOVOR - V skladu s 32. členom Zakona o delovnih razmerjih (Urad. list FLRJ št. 53/57) letnega dopusta ni mogoče prenesti iz enega v drugo koledarsko leto, razen v izjemnih primerih, ki jih določa zakon.

B. V. KRANJ

VPRAŠANJE - Zanima vas, ali se smatra vaše delo kot hišnik za priložnostno delo, če je to vaš edini poklic in delate poln delovni čas.

ODGOVOR - V skladu s 2. členom Zakona o hišnikih (Uradni list LRS št. 38/59) se ustanovi redno delovno razmerje, če je hišnik zaposlen poln delovni čas in mu je ta zaposlitev edini in glavni poklic.

V. Z. SKOFJA LOKA

VPRAŠANJE - Zanima vas, do katerega leta ima sin po vas pravico do brezplačne zdravniške oskrbe.

ODGOVOR - V skladu s 13. členom Zakona o zdravstvenem zavarovanju (Urad. list FLRJ št. 51/54) imajo otroci, ki jih zavarovanec preživlja, pravico do zdravstvenega zavarovanja do dopolnjenega 16. leta, če se pa šolajo, pa do konca šolanja, toda najdalj do 25. leta starosti.

Z. O. JESENICE

VPRAŠANJE - Malo kmečko posestvo ste dali v najem na Primorskem, kjer je nastal spor. Nameravate vložiti tožbo in vas zanima ali jo lahko vložite pri sodišču na vašem področju.

ODGOVOR - Dokler ne bo pričelo poslovati Okrajno sodišče na Jesenicah, lahko vložite tožbo pri Okrajnem sodišču v Radovljici. Vendar bo v skladu s 50. členom Zakona o pravnem postopku (Uradni list FLRJ št. 4/57) za sojenje v sporu pristojno sodišče, kjer leži sporna nepremičnina.

B. A. KRANJ

VPRAŠANJE - V trgovini ste kupili magnetofon, ker pa ni bil

dober, ste ga vrnili obenem z garancijskim listom. Aparat je bil sprejet in odposlan v tovarno na popravilo oziroma zamenjavo. Ker nekaj časa v trgovini ni bilo aparata, ste se odločili, da kupite drug, dražji aparat in doplačate razliko.

ODGOVOR - Ker ste imeli garancijski list za vrnjeni magnetofon, bi morali namesto pokvarjenega dobiti drugega ali prvega popravljene tako, da dela brezhibno. Ker pa niste čakali na aparat iste znamke, pač pa ste pristali na to, da kupite drug dražji aparat, sie s tem razveljavili nakup prvega aparata in je popolnoma upravičeno, da ste doplačali razliko, v kolikor je drugi aparat dražji. Nerazumljivo se nam pa zdi, zakaj bi morali doplačati za prvi vrnjeni aparata 6% od vrednosti.

K. N. SKOFJA LOKA

VPRAŠANJE - Med neplačanim dopustom ste zboleli in bili dani v bolniški stalež. Zanima vas, ali vam za ta čas pripada oskrbnina.

ODGOVOR - V skladu s 32. členom Zakona o socialnem zavarovanju (Uradni list FLRJ št. 21/54) zavarovane, ki postane nezmožen za delo zaradi bolezni med neplačanim dopustom, nima pravice med tem časom do oskrbnine, pač pa po dopustu.

L. M. BOHINJ

VPRAŠANJE - Zanima vas, do katere ure zjutraj se šteje čas za nočno delo.

ODGOVOR - V skladu s 171. členom Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list FLRJ št. 53/57) se šteje za nočno delo čas do pete ure zjutraj, v kmetijskih organizacijah pa do četrte ure zjutraj.

O. N. SKOFJA LOKA

VPRAŠANJE - Svojemu sinu ste bili dodeljeni za spremljeval-

ca. Zanima vas do kolikšne oskrbnine ste upravičeni.

ODGOVOR - V skladu s 25. členom Zakona o socialnem zavarovanju (Urad. list FLRJ št. 01/54) imajo zavarovanci, ki so določeni za spremljevalce bolnika pravico do nadomestila v višini polne osnove.

K. L. JESENICE

VPRAŠANJE - Ker prejemate oskrbnino za čas nezaposlenosti, vas zanima, ali izgubite pravico do nje, če ne sprejmete ponudnega dela.

ODGOVOR - V skladu s 100. členom Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list FLRJ št. 53/57) preneha delavcu pravica do denarnega nadomestila, če odkloni zaposlitev, ki mu jo je glede na njegovo strokovno kvalifikacijo in telesno zmogljivost ponudil pristojni organ dela.

V. R. SKOFJA LOKA

VPRAŠANJE - Sosed si lasti del vašega zemljišča in je na njem zložil drva brez vaše vednosti. Zanima vas, v kolikšnem času morate vložiti tožbo.

ODGOVOR - V skladu s 419. členom Zakona o pravnem postopku (Uradni list FLRJ št. 4/57) se mora tožba zaradi motenja posesti vložiti v 30 dneh od dneva, ko ste vedeli za motnjo in za storilca, toda najdalj do enega leta; po tem času ni mogoče več tožiti.

L. R. KRANJ

VPRAŠANJE - Ker se je spremenila struktura zemljišča zaradi večkratnega poplavljenja, tako da je namesto travnika postalo zemljišče pašnik, bi radi uradno izvršili spremembo kulture.

ODGOVOR - Za spremembo kulture zemljišče je pristojen Katastrski urad, ki bo izvršil spremembo po predhodnem mnenju kmetijskega strokovnjaka.

S sodišča

NEPLAČEVANJE PREŽIVIN

9. decembra letos so pred senatom Okrajnega sodišča v Skofji Loki obravnavali kaznivo dejanje A. H., ki je bil obtožen neplačevanja preživnine. Obdolženec je pred časom služil vojsko v Skofji Loki in se medtem spoznal z B. J., ki mu je lani rodila nezakonskega otroka. Obdolženec je očetovstvo sicer priznal, vendar je bil zaradi neplačevanja preživnine obsojen

pogojno na 4 mesece zopora. Zanimivo je, da je bil A. H. že pred kratkim obsojen zaradi tatvine na 4 mesece zopora. Oskodoval je P. J., s katero je imel v času službenja vojaškega roka intimne odnose in imel z njo tudi otroka. Tudi njej ničesar ne plačuje. Milada dekleta bi morala vsekakor nekoliko bolj paziti s kom se seznanjajo in misliti tudi na posledice, ki lahko nastanejo, potem prav gotovo ne bi prišlo do takih in podobnih primerov.

Hiša na vzmetih

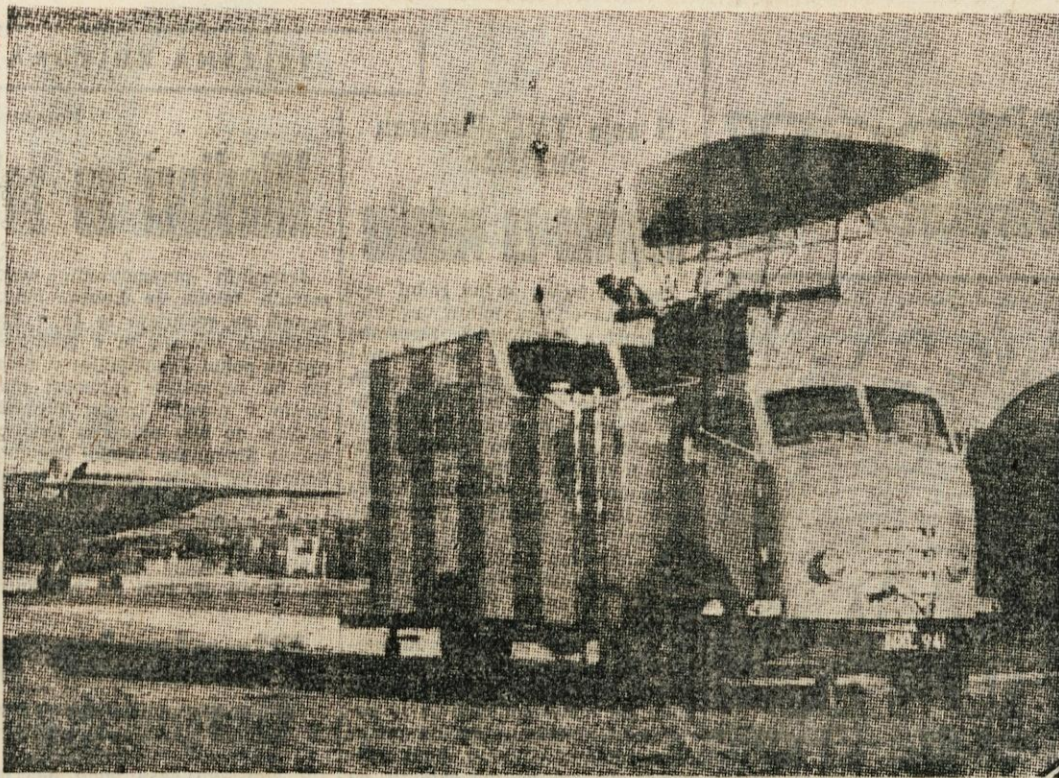
V Turkmenistanu (ZSSR) so zgradili prvo hišo, ki je niso postavili na temelje, marveč na vzmeti. Zgradba je zgrajena tako, da vzmeti nevtralizirajo potrese in hiši tako niti najhujši potresni sunek ne bi mogel do živoga.

Skrb zaradi avtomatizacije

Vedno večja avtomatiziranost industrijskih obratov resno skrbi ameriške delavce. Za primer naj navedemo, da skoraj vse električne žarnice, kar jih potrebujejo v ZDA, izdeluje le 14 strojev in pri vsakem od teh strojev dela le en delavec.

Leteča operacijska dvorana

Zahodnonemška tovarna medicinskih instrumentov »Multident« je izdelala prvo letečo operacijsko dvorano, ki bo zelo koristna za teže dostopne kraje, posebno v času elementarnih nezgod. Opremljena je z vsemi potrebnimi instrumenti, ki so potrebni za kirurške intervencije, prenaša pa jo helikopter.

Kararji so vse večjega pomena tudi v zračnem in vodnem prometu. Slika pa prikazuje prevozni radar, kakršne uporabljajo na velikih letališčih.

Grozote nuklearne vojne

260 vodikovih bomb bi zahtevalo 55.000.000 človeških žrtev

Ko je znan ameriški kemik, tudi Nobelov nagajenec, profesor Pauling med nedavnim bivanjem v Münchnu izjavil, da je moč atomskih in hidrogenskih bomb, ki so jih doslej že izstrelili, petkrat več-

ja od skupne energije vseh eksplozivnih naprav, uporabljenih med drugo svetovno vojno, ni noben časopis nikjer na svetu uporabil te primerjave za časniško senzacijsko. Med vsemi je morda iz-

jema le nek francoski novinar, ki je s cinizmom ugotovil, da bi danes manj pisali celo o neki superklobalni bombi, ki bi v trenutku zbrisala Evropo z geografske karte sveta, kot pa so včasih pisali o iznajdbi dežnika. Naj že bo kakorkoli, vendar vse kaže, da smo v ero atomov zabredli tako globoko, da takšne »senzacije« niso več senzacije, čeprav so bile še do včeraj sanje.

Marsikdo se bo začudil ob podatkih s petndnevnega zasedanja o vojni z vodikovo bombi, ki je bilo v kongresnem pododboru za atomsko energijo v Washingtonu. Izhodišna točka razprave je bila prisposoda, da bi prvi dan morebitne hidrogenske vojne vrgli na 224 ciljev v ZDA nad 260 vodikovih bomb, katerih skupna moč bi znašala 1446 megaton oziroma 1446 milijonov ton trinitrotoluena. Istočasno pa bi ZDA izvršile protinapad, za kar bi uporabile vodikove bombe v moči 4000 megaton. Da bi lažje razumeli, za kolikšno energijo gre v tem primeru, naj napišemo, da je imela dosedanja klasična bomba energijo le ene tone trinitrotoluena in da je imela atomska bomba, vržena na Hirošimo moč »le« 20.000 ton trinitrotoluena.

Ko so že razpravljali o tej namišljeni primerjavi, naj omenimo še ne podatek, ki ga ni treba nasebej komentirati: V prvem nalezljivem vodikove vojne bi bilo 54.800.000 žrtev prebivalcev ZDA. Koliko ljudi bi nastradalo po protinapadu ZDA, si lahko zamišljamo.

Nek znan francoski socialist je izračunal naslednje: če bi samo enoporeni državnik želel istočasno prizadeti vse občine Francije in v njih uničiti vsa živa bitja, bi potreboval 100 milijonov klasičnih ali 6000 atomskih bomb ali pa 15 termonuklearnih projektivov. Te tri številke kaj jasno prikazujejo morebitne strahote, ko smo po drugi

svetovni vojni prešli iz klasične v atomsko dobo.

Iz teh grozotnih dejstev so vojni stratezi poskušali priti tudi do zaključka — tudi v morebitni vodikovi vojni — vendar vse človeštvo še ne bi bilo uničeno! Na to ugotovitev je dal doslej najboljši odgovor nek matematik v Washingtonu, ki pravi: »Nikakršne želje nimam živeti na svetu, na katerem bi bilo 50 milijonov mojih sodov mrtvih; preveč bi bil zaposlen s pokopavanjem trupel.«

Kako grozoten bi bil ob taki vojni šele učinek radioaktivnega žarčenja, lahko zaključimo po izračunih profesorja Paullinga. Že dosedanjí poizkusi z atomskim orožjem zahtevajo, da bo moralo zaradi njih za rakom umreti več sto tisoč, morda pa tudi milijon ljudi! Neke predvidevanja se torej že uresničujejo, zato je vsekakor treba poiskati sporazum in se z vso odločnostjo odpovedati vodikovi vojni.

RAKETNO GORIVO

Sovjetski kemiki so izdelali gorivo za rakete, ki ima nekaj milijonov konjskih sil potisne moči. To informacijo je brez kakršnihkoli podrobnosti objavil sovjetski časopis »Krasnaja zvezda.«

EVRO-hoteli zamenjujejo motele v Italiji

V Italiji postajajo zadnje čase vedno bolj popularni tako imenovani »EVRO-hoteli«. To so male balkona lep razgled po okolici, weekend hišice, ki jih izdeluje industrija na serijski način in je moč, če lahko in hitro sestaviti njihovo železno konstrukcijo. Hišice so nekoliko dvignjene, tako da imajo stanovalci z okna ali

Naselbina iz mlajše kamene dobe v Drulovki pri Kranju

Leta 1955. je bila slučajno odkrita naselbina iz mlajše kamene dobe v Drulovki pri Kranju, na desnem bregu Save, pri vzhodu v sotesko Zarico, na visokem platoju imenovanem »na Špiku«. Raziskovalna dela je vodil Dr. Josip Korosec, univerzitetni profesor v Ljubljani. S pomočjo sond je ugotovil na različnih mestih veliko razširjenost naselbine. Kulturna plast je na nekaterih mestih zelo tanka, do 10 cm, ponekod pa sega v globino do 70 cm. Leži pod 50 cm debelo sterilno plastjo. Osnovno sestavlja rumena peskovita ilovica in konglomerat. Floristi hiš se niso ohranili, vendar so bili najdeni kosi hišnega lepa (omet iz gnetene ilovice in slame). Živalskih kosti je bilo malo. Na osnovi dosedanjih raziskav moremo zaključiti, da je bil najbogatejši teren naplavljen s kulturnim materialom iz više ležečih mest. Najdeno gradivo govori za dve naselbini iz različnih časovnih obdobij. Med kamnitim materialom so puščice, različne konice, svedri, praskala, strgala in nožiči iz kremenca. Poleg tega orodja in orožja, je bilo tudi precejšnje število drugega kamnatega gradiva in sicer iz peščena, serpentina in nekaterih drugih kamnitih vrst. Na prvem mestu so razne kamenite sekire in kladi. Nekateri primeri so tehnično precizno izdelani, drugi pa zelo grobo. Tudi brusni so se našli, ki pa niso podobni današnjim, vendar so služili istemu namenu. Koščeni predmeti se niso ohranili in po vsej verjetnosti niso bili uporabljeni v večji meri. Ohranil se je le kos nekega gladila, izdelanega iz sekane živalske kosti. Najdeni so bili tudi odlomki jelenjega rogovja.

Razen Drulovke so v Sloveniji danes znana naslednja najdišča, ki spadajo v isti kulturni krog: Ajdovska jama pri Nemški vasi na Dolenjskem, Ptujski grad, Zbelovo pri Ločah, Brezje pri Zrečah in predzgodovinska gomila pod Brinjevo goro na Stajerskem. Nase-

ljenost pa je bila seveda večja, kot pa moremo sklepati na osnovi naštetih najdišč. V zadnjem času je bilo odkrito novo najdišče omenjene kulturne skupine v jami »Kevdrec« na Lubniku pri Skofji Loki. Enak kulturni material pa vsebuje tudi najdišče pri Varaždinu. Nekatero skupno potezo opazimo v gradivu iz Katringrada pri Karlovcu in iz najdišč v Avstriji oziroma na Koroškem (Kanzianberg, Judenburg-Pölsbals, Wolfsberg-Strappenkogel in kolčišča na Keutschach see). Čeprav ta najdišča niso zadostno raziskana, jih ne glede na dosedanje datacije in njihovo kulturno uvrstitve moremo ožje povezati z našim kulturnim krogom, ki obsega Gorenjsko, Koroško, Dolenjsko, Stajersko, Hrvaško Zagorje in okolico Karlovca. Možno pa je, da sega preko teh meja. O izvoru te kulture obstaja mnogo mnenj, vendar jo danes prvenstveno iščejo v eni mlajših faz tako imenovane Lengyel kulture ob Blatnem jezeru. V širšem smislu pa je njen izvor iskati v kamnodobnih kulturah Podonavja, v okviru katerih predstavlja naša kultura fazo nadaljnje razvoja. Strokovno bi jo najbolje označili kot alpsko vrsto Lengyel kulture. Na osnovi primerjav z drugimi kulturnimi skupinami moremo našo datirati v konec mlajše kamene dobe oziroma v prehod do bronske (okoli 2000 let pr. n. št.). Grobišča te kulturne skupine doslej niso bila odkrita. Edino izjemo predstavlja Ajdovska jama, ker so v enem od vhodnih rovov našli ostanke štirih skeletov. Gospodstvo v tem času ni dovolj dokumentirano, ker se je ohranilo malo kostnih ostankov. Tako ne moremo sklepati o lovni in domači živili, vendar pa moremo domnevati, da sta imela v odročnih krajih poleg zbiranja plodov, lov in živinoreja zelo velik pomen, medtem ko je bilo primitivno poljedelstvo šele v razvoju.

Andrej Valljč

BODICE

»Kam bi del — kjer si vzell«, toda kam naj bi dal nekatere šenčurjane, bom raje zamolčal. Mislim pa si lahko. Kaj menite, kam bi jih vi, ki sedajle berete te vrstice, vtaknili?

Prejšnji petek zjutraj ob četrti uri so se šele poslovili od gostilne »Gašperlin« sami šenčurjski »veljaki«. Slovo je bilo kaj burno. Nekdo je vžigal mopeda, kot da je na startu za svetovno prvenstvo, drugi pa so se, in teh je bilo precej, sprli na vso moč in le srečno naključje je hotelo, da si niso segli tudi v lase. Kaj vem, kaj jih je pripeljalo tako daleč: pijača, karte — denar. Toda naj bo karkoli že, tega bi moralo biti konec enkrat za vselej, saj šenčurjski »veljaki« podobne scene večkrat uprizarjajo v zgodnjih jutranjih urah in buda ostale med nočnim počitkom. — Sicer pa upam, da jih bo pisanje spreobrnilo, če pa ne, bom moral pač sam mednje. Gorje jim, če bom svoje bodice še globlje zarinil pod njihovo kožo!

Čeprav sem gostilno omenil bolj ali manj spotoma, bom bolj občutil restavracijo kranjske Delikatese. Zamislite si, za sendvič v prehodnem lokalu — buffetu — morate čakati tudi 10 minut in več, potem pa imate še srečo, če ga lahko plačate! Namreč vsak zanj ne

sprejme denarja, še najmanj pa tisti, ki je za »šankom«. Sicer pa je v Kranju že tako, da nikjer skoraj ne moreš biti postrežen tudi hitro, čeprav se ti kam mudi. Gostinstvo je pač gostinstvo, hitra in solidna postrežba pa je postala že bolj ali manj tradicionalna fraza.

Δ Za danes naj še tole napišem. — Sicer pa vas bom najprej vprašal, kako se počutite v kinu, če pred seboj vidite le glave sogle-dalcev in zgornji del ekrana? In, ali morda poznate kje kakšno dvorano za filmske predstave, v kateri so sedeži v zadnjih vrstah nižji kot v drugih? No, če tega ne veste, potem tudi ne veste, da je to v kranjskem kinu »Subboda«. Tam »o tako« arhitektsko uredili razporeditev sedežev. Da bi bili gledalci v prvih vrstah bolj zadovoljni, sem sklenil, da bova z Marjano zaprosila za kratko honorarno zaposlitev in »premetala« stole tako, kot je treba. Pa na svidenje, Vaš Bodičar

Telefonski prevajalec

Pisali smo že o avtomatičnih prevajalcih, ki lahko v nekaj urah prevedejo cele strani knjig v drug jezik. Pred kratkim so iznašli tudi aparat za prevajanje telefonskih pogovorov — seveda v Ameriki. Amerikanci bodo lahko telefonsko poklicali Pariz, Moskvo ali Bonn in opravili pogovor v angleščini, tudi če jih njihov sogovornik ne bo

razumel. Avtomatični prevajalec bo takoj prevedel angleške besede v francoščino, nemščino ali ruščino, kakor bo pač zahteval ameriški naročnik. Prav tako pa bo avtomatična naprava prevedla tudi vse odgovore tujega sogovornika.

Za sušenje rek

Na letošnjem sejmu elektronike v Ljubljani je ljubljanska tovarna »Elektromedicina« razstavila pravico za sušenje rok. Namenjena je bolnišnicam in sličnim ustanovam. Pod ventilatorjem, ki piha zrak skozi žarilne spirale, je nameščen izvor svetlobe, na drugi strani pa fotočelika. Brž, ko z rokami prekinemo snop svetlobe, se naprava vključi in usmeri na roke močan tok vročega zraka, ki jih naglo posuši. Tako sušenje rok je mnogo hitrejšo, temeljitejše in in bolj higienično kot brisanje z brisačo — žal pa je za domačo uporabo nekoliko predrago.

AGATA CHRISTIE

ALIBI

Zopet je sedla. Poirot jo je dolgo molče opazoval, potem pa je spustil roko s težkim udarcem na mizo.

»Torej dobro.« je dejal. Njegovo obličje je bilo trdo. »Zdaj apeliram na vse ostale pri mizi. Gospa Ackroyd, major Blunt, doktor Sheppard, gospod Raymond. Vi vsi ste zaupni prijatelji pogrešanega. Če veste, kje je Ralph Paton, povejte!«

Dolg molk. Poirot je pogledal od enega do drugega. »Se enkrat vas prosim.« je ponovil tiho, »povejte!«

Molk je trajal še dalje, dokler ga končno ni prekinila gospa Ackroyd. »Reči moram.« je pripomnila s tožečim glasom, »da je Ralphova odsotnost čudna. Zares je zelo čudno, da se v takem trenutku skriva. Zares je velika sreča, ljuba Flora, da tvoja zaroka še ni bila objavljena.«

»Mati!« je vzkliknila Flora razburjeno. »Previdnost.« je nadaljevala gospa Ackroyd. »Verujem v previdnost — v božansko roko, ki vodi našo usodo, kakor lepo pravi Shakespeare.«

»Menda delate božanstvo preveč odgovorno.« je pripomnil Geoffrey Raymond in se lahno nasmehnil.

Verjetno je bil njegov namen, da bi nekoliko zrahljal napetost, toda gospa Ackroyd ga je očitalo pogledala in izvelkla svoj robček. »Flori so na ta način prihranjene velike neprijetnosti. Ne, niti za trenutek ne verjamem, da ima naš ljubi Ralph s smrtjo ubogega Roggerja kaj opraviti. Na to niti ne pomislim. Zaupljivo srce imam — vedno sem ga imela, od mojih otroških let. Ne smemo pa pozabiti, da je Ralph doživel v svoji mladosti pretres možganov. Pravijo, da se posledice takšne bolezni pokažejo pogosto mnogo pozneje. Takšnih ljudi ne moremo delati odgovorne za

njihovo početje, ker izgubijo oblast nad seboj, ne da bi si mogli pomagati.«

»Mati!« je vzkliknila Flora še enkrat. »Menda vendar ne misliš, da je Ralph to storil!«

»Ne vem, kaj naj bi si mislila.« je odgovorila gospa Ackroyd jokaje. »Vse je tako razburljivo. Le kaj bo s posestvom, če bodo proglašili Ralpa za krivega?«

Raymond je silovito odrinil svoj stol. Major Blunt jo je molče opazoval.

»Poslušajte.« je nadaljevala trdovratno gospa Ackroyd, »reči moram, da ga je držal Roger precej na kratko, kar se denarja tiče — seveda z najboljšimi nameni. Vidim, da ste vsi proti meni, toda zdi se mi čudno, da se Ralph ne prikaže, in priznati moram, da sem srečna, ker Florina zaroka ni bila objavljena.«

»To se bo zgodilo jutri.« je dejala Flora z odločnim glasom.

»Flora!« je vzkliknila njena mati vsa iz sebe. Flora se je obrnila k tajniku.

»Prosim, bodite tako prijazni in objavite vest o moji zaroki v »Morning Postu« in »Timesu«, gošpod Raymond.«

»Ce ste prepričani, da je pametno, gospodična Ackroyd.« je odgovoril tajnik resno.

Nenadoma se je obrnila k Bluntu.

»Vi me razumete, kajne? Kaj naj bi sicer storila? Naj se uvidi, kaj koli, jaz zaupam Ralphu. Mar tega ne vidite?«

Proseče ga je pogledala. Po dolgem obotavljanju ji je prikimal.

Gospa Ackroyd je odločno protestirala, toda Flora je ostala neomajna. Potem je spregovoril Raymond.

»Spoštujem vaše zaupanje, gospodična Ackroyd. Toda ali se vam ne zdi, da ste se nekoliko zaleteli? Počakajte še dan, dva!«

»Jutri.« je ponovila Flora odločno. »S protivljenjem ne boš prav nič dosegla, mama. Naj se zgodi kar koli, svojemu prijatelju ostanem zvesta!«

»Gospod Poirot!« Gospa Ackroyd ga je jokaje poklicala na pomoč. »Ali bi je ne mogli vi pregovoriti?«

»Gospodična.« je dejal Poirot, »dovolite staremu možu, da vam čestita k vašemu pogumu in stano-

vnosti. Ne razumite me napačno, toda prosim vas — nujno prosim —, da nameravano objavo odložite vsaj za dva dni.«

Flora se je obotavljala.

»Prosim vas in Ralphovem interesu, prav tako kakor v vašem lastnem, gospodična. Vaš pogled je teman. Saj me razumete, zakaj je to potrebno. Zagotavljam vam, da je bolje tako. Vaša zasluga je, da sem jaz prevzel ta primer. Nikar me zdaj ne ovirajte pri mojem delu.«

Flora je premišljala nekaj minut, preden je odgovorila.

»Sicer storim to nerada.« je dejala končno, »toda uklanjam se vaši želji.«

»In zdaj, dame in gospodje.« je dejal Poirot naglo, »bi rad tam nadaljeval, kjer ste me prekinili. Razumite prav, najti hočem resnico. Resnica, naj bo še tako grda, se zdi onemu, ki jo išče, vedno lepa in in vredna naporov, ki jih je vložil. Priletel sem že, morda so moje moči že popustile.« Tu je brez dvoma pričakoval protivljenje. »Najverjetneje je to zadnji primer, ki ga raziskujem. In Poirot noče končati svoje življenjske poti z neuspehom. Dame in gospodje, rekel sem, da želim spoznati resnico. In spoznal jo bom — vam vsem nakljub.«

Zadnje besede je izzivalno vrgel med nas, dobesedno nam jih je metal v obraz. Zdi se mi, da smo se vsi malec umaknili, razen Geofreya Raymonda, ki je ostal veder in miren kakor vedno.

»Kako mislite to — nam vsem nakljub?« je vprašal z rahlo dvignjenimi obrvmi.

»Čisto preprosto, gospod tajnik. Vsa v tej sobi nekaj skriva pred menoj.«

Ko se je zaslislal tih protest, je dvignil roko. »Da, da, vem, kaj govorim. Morda nekaj nebitvenega, toda tako je. Vsa od nas nekaj skriva. Povejte mi sami: ali nimam prav?«

Njegov izzivalni, obtoževalni pogled je krožil okoli mize in vsi so pred njim spustili oči. Da, tudi jaz sem to storil.

»Odgovorili ste.« je dejal Poirot s čudnim smehljajem. Dvignil se je s svojega stola. »Obracam se na vse. Povejte mi resnico — čisto resnico!«

Vsi smo molčali.

»Mar neče nihče govoriti?«

Zopet se je nasmehnil.

»Zelo mi je žal.« je rekel nato in odšel iz sebe.

11.

Zvečer sem odšel na Poirotovo vabilo po večerji k njemu. Karolina me je nerada pustila. Zdi se mi, da bi rada šla z menoj.

Poirot me je zelo prijazno sprejel. Na mizici je stala steklenica irskega whiskeyja (ki ga ne maram), steklenica sodavice in kozarec zame.

Zase je naročil čokolado. To je bila njegova najljubša pijača, kar sem tudi pozneje večkrat opazil.

Vljudno se je pozanimal za mojo sestro, ki jo je imel za zelo zanimivo žensko.

»Bojim se, da vam vse mogoče vrvi po glavi.« sem dejal suho. »Kaj je bilo pravzaprav v nedeljo popoldne?«

Smejal se je in mi namignil.

»Vedno rad zaposlim strokovnjake.« je dejal, toda te svoje izjave ni hotel pojasniti.

»Izvedeli ste vse krajevne čenče.« sem pripomnil, »če je resnica ali ne.«

»In kopicco dragocennih reči.« je mirno dostavil. »Na primer?«

Zmajal se je z glavo.

»Zakaj mi ne poveste resnice?« mi je odvrnil. »Bilo je jasno, da v takem skritem kraju, kakor je ta, Ralphovo početje ni moglo ostati skrivno. Če ne bi vaša sestra istega dne šla slučajno skozi gozd, bi morda storil to kdo drug.«

»Verjetno.« sem dejal. »In kaj naj pomeni vaše zanimanje za moje paciente?«

Zopet mi je namignil.

»Samo eden me zanima, doktor, samo eden?«

»Zadnji?« sem ga vprašal obotavljajoče.

»Gospodična Russell se mi zdi zelo zanimiva.«

se je izognil neposrednemu odgovoru.

»Se strinjate z mnenjem moje sestre in gospe Ackroyd, da s to žensko nekaj ni v redu?« sem vprašal.

»Mar obe to trditia?«

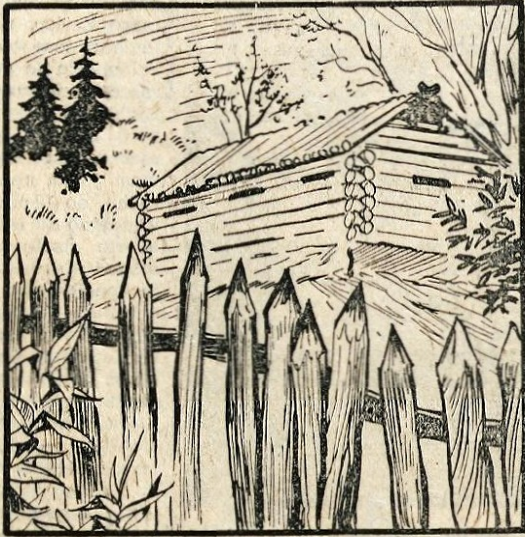
»Kaj vam ni moja sestra tega povedovala?«

»To je mogoče.«

»Ne da bi imel razlog za to.« sem pripomnil.

OTOK ZAKLADOV

R. L. STEVENSON

65. Ben je nato pripovedoval o gusarjenju s Flintom. Da, Flint je zakopal zaklad in potem pobil šest mornarjev, ki so mu pomagali, ter se sam vrnil na ladjo. Pred tremi leti je Ben plul na neki drugi ladji, ko so zagledali tale otok. Zvabil je mornarje, da so šli iskat zaklad. Iskali so dvanajst dni - vendar zaman. Vrnili so se vsi besni na ladjo. Benu pa dali puško, lopato in sekuro ter ga pustili za kazen na otoku. Ben je na otoku živali in si stesal celo svoj čoln. - Tedaj je zagrmel strel iz topa na ladji in oglasili so se streli

66. Kaj se je dogajalo na ladji, mi je pripovedoval kasneje zdravnik. Šest malopridnih Silverjevih pajdašev je sedelo na prednjem delu ladje in govorilo. Zdravnik je sklenil odriniti s čolnom na kopno, da si ogleda utrdbo, ki jo je kazal zemljevid. S Hunterjem sta odveslala okoli rtiča in pred obalo zagledala Silverjeva čolna s stražarjema. Nista se ganila. Zaveslala sta na drugi rtič. Zdravnik je peškal utrdbo; zrtajena je bila iz debelih bločev, imela je stelne line, ob koč je izviral studeneč. Okrog koč je stala šest čevljev visoka ograja iz kolov

KULTURNI RAZGLEDI KULTURNI RAZGLEDI KULTURNI RAZGLEDI

SREDNJA VAS V KRANJSKEM MUZEJU

Kranj - Okrog 20. decembra bo v kranjskem Mestnem muzeju odprta spet zanimiva razstava, in sicer topografska razstava Srednje vasi pri Kranju. Razstava bo prikazala Srednjo vas približno tako, kot je prikazala nedavna razstava Mojstrano, vendar pa bo imela tokrat razstava poudarek na dragocenih freskah, po katerih je Srednja vas zaslovela že daleč naokrog.

DRUŠTVO EDINA NA GORENJSKEM

Ljubljana - Te dni je bil dotiskan Zbornik ljubljanske filozofske fakultete, ki ga je uredil znani arheolog prof. Josip Korošec. Poleg številnih prispevkov pa v njem najdemo tudi zapis arheologa kranjskega Mestnega muzeja, Andreja Valiča, o najdbah iz mlajše kamene dobe iz Društva pri Kranju. Zapis je toliko pomembnejši, ker gre v tem primeru za edinstvene najdbe iz omenjene dobe na Gorenjskem

ŠTEVILO KNJIG NARAŠČA

Zabnica - Ljudska knjižnica v tem kraju je bila ustanovljena leta 1946. V času obstoja si je nabavila že lepo število knjig in revij. Največ knjig je seveda leposlovnih in mladinskih. Nábavo tolikšnjega števila knjig pa je omogočila Centralna knjižnica v Kranju, ki te knjige nabavlja. Denar od izposojevalnine imajo za nabavo revij in drugih potrebščin, ki jih knjižnica potrebuje pri poslovanju.

DPD SVOBODA JESENICE JE KOS SVOJEMU PROGRAMU

Na letošnjem občnem zboru je sprejela DPD Svoboda »Tone Cufar« na Jesenicah izredno obsežen in s tem bogat delovni program. Dvom, da društvo velikim zahtevam programa ne bo kos, je že odpadel. - Kajti doslej je imelo društvo tedensko po dve prireditvi iz ciklusa »Tribuna naših dni« ali pa samostojen koncert. Prav tako pa je tudi bogat program za december in januar, ki predvideva večere pod naslovi »Razgovor o knjigi«, »Likovna umetnost v XIX. in XX. stoletju«, »Novosti na knjižnem trgu«, »Razgovor o plesu«, »Glasba v dobi romantike«, »Knjige, vredne, da jih beremo«, »Literarni večer romantike« in »Partizanski humor«. Razen teh večerov pa ima jeseniška Svoboda v programu za februar tudi gostovanje filharmoničnega orkestra iz Ljubljane ter dajanje krajskih programov na občnih zborih sindikalnih podružnic ter drugih prireditvah. Razumljivo je, da je razgibana z izvedbo vseh teh večerov vsa jeseniška prosveta, ki sodeluje, predvsem pa občinstvo, ki kaže do novega načina podajanja večerov, v obliki intervjuov, s sodelovanjem zabavne in klasične glasbe ter diaprozitivni, izredno zanimanje.

● Filmska družba »Pannebaker« je kupila pravico do snemanja Benedettijske drame »Good night Patricia« za 200.000 dolarjev. Delo, ki ga bodo po predvidevanjih snemali v Angliji, je močna satira na svet diplomacije.

● Najdražji Warwicov film Long ships (Dolge ladje) bodo snemali tudi pri nas. Delo bo posneto po literarni predlogi Franza Bengstona, v glavni vlogi pa bo nastopil Curt Jürgens.

Zaželjeno sodelovanje

Boh. Bela - Pred dnevi je v Mladinskem domu na Bohinjski Beli priredila vojaška enota garnizije Bohinjska Bela domačemu prebivalstvu celovečerni kulturni program. Večje število vojakov, mladincev iz raznih krajev države je nastopilo z narodnimi in parti-

PRED PREMIERO

Naklo - Tukajšnja dramska družina je že v zadnjih pripravah za otvoritev letošnje gledališke sezone. Namreč v soboto, 17. avgusta, bodo imeli prvo letošnjo premiero, in sicer Kulundžičeve »Usode«.

Novice s knjižne police

Branko Čopič - OSLOVSKA LETA. Knjigo znanega pripovednika Branka Čopiča, ki je v teh dneh izšla v knjižni zbirki »Kiosk« pri Drž. založbi Slovenije, je prevedel pesnik Ivo Minatti. Delo, ki v okviru epizode iz zadnje svetovne vojne pripoveduje o pisateljevih mladostnih letih, je prijetno čtivo za jesenske dni.

Vilhelm Moberg - V NOVI DOMOVINI. Po knjigi »Kmetje se selijo čez morje« je izšel pri Novi ljudski knjižnici drugi del epopeje švedskih izseljencev »V novi domovini«. Roman pripoveduje o iskanju in trpkostih pionirskega življenja. Prevedel ga je Jože Dolenc.

Evripides - TRI DRAME. Drž. založba Slovenije je v svoji znani knjižni zbirki »Svetovni klasiki« pričela s pomembnim načrtom približati nekatera velika dela antične literature sodobnemu bralcu. Prvi sad teh prizadevanj so »Tri drame« velikega dramatika Evripidesa, v mojštrskem prevodu Antona Sovreta.

D'Alembert - UVOD V ENCIKLOPEDIJO. S tem pomembnim delom poetične racionalnosti 18. stoletja dobivamo Slovenci novo pomembno delo filozofske narave. Knjiga je izšla v »Mali filozofski knjižnici«, ki jo izdaja Cankarjeva založba v Ljubljani.

Alan Edgar Poe - ZLATI HROŠČ. Izredno pomembno literarno osebnost ameriške slovstvene zgodovine Alana Edgarja Poeja dobivamo v teh dneh z njegovimi novelami pod naslovom »Zlati hrošč« tudi v slovenskem prevodu. Izšle so pri Cankarjevi založbi, prevedel pa jih je pesnik Jože Udovč.

Jannis G. Sfakianakis - GO-SPODAR NA VATERNI. Roman novejšje grške literature, ki načena vprašanje kmetijskega življenja, je izšel v prevodu Marjana Tavčarja pri mariborskih Obzorjih. Zaradi številnih lepo opisanih oseb bo knjiga dobila širok krog bralcev.

Josef Sumrater - KAPITALIZAM, SOCIALIZAM I DEMOKRATIJA. Na zalogi tega, kar smo pri beograjski založbi »Kultura« dobili pomembno delo vodilnega ekonomskega teoretika današnjega zapada. Delo sodi med najaktualnejša dela sodobne meščanske znanosti.

zanskimi pesmimi jugoslovanskih narodov, njihova dramska skupina pa je uprizorila dva pretresljiva dramska prizora iz NOB. Ker sta oboja ponazarjala resnične dogodke okupatorjevega nasilja v Srbiji, sta toliko močneje osvojila gledalce v dvorani. Oba dogodka je napovedovalec pojasnil in komentiral.

Posebnost kulturnega večera, ki so ga za prebivalce Bohinjske Bele priredili vojaki tamkajšnje gar-

S seje TVD Partizan Stražišče Nagrade za vodnike

Pretekli teden so na redni seji upravnega odbora telesnovzgojnega društva Partizan v Stražišču sprejeli predlog, da bodo vodnikom, ki ob večernih telovadnih urah vodijo vrste telovadcev, dajali mesečne nagrade. Tak način nagrajevanja so, po zgledu nekaterih tovrstnih društev v Ljubljani in drugod po Sloveniji, uvedli že v Kranju (sedaj v Stražišču), pripravljajo pa ga tudi v Škofji Loki. Mesečne nagrade za stražiške vodnike se bodo gibale od 800 do 1300 dinarjev; višino nagrade bo po prizadevanosti vodnikov določila posebna komisija. Razumljivo, da ta denar ne bo plača vodnikom, bo pa dovolj dobra izpodbuda pri njihovem delu in je porok kvalitete, kajti načelo pravi: dobri vodniki - dobri člani telovadci. Na seji so tudi sklenili, da bo društvo plačalo trenerja za mladince, ki so že do sedaj pokazali lep napredek pri telovadbi. Mladince bo treniral Lado Sotelšek, ki je zaključil šolanje na Višji šoli za telesno vzgojo v Ljubljani. Na zadnji seji so govorili tudi o akademiji, ki jo bo stražiško društvo pripravilo v počastitev 22. decembra - dneva Jugoslovanske ljudske armade ter o silvestrovanju, ki ga bo društvo tudi letos izvedlo v vseh prostorih doma v Stražišču.

TELESNA KULTURA

Nogometni komentar

Mladinci so zaključili prvenstvo

Jesenskih prvenstvenih nogometnih tekem je konec. Nogometiški se srečujejo le še v prijateljskih tekmah in v tekmovalstvu za pokal Jugoslavije; v nedeljo bo najboljših šestnajst ekip igralo v osmini finala. Preteklo nedeljo je bila odigrana zaostala tekma Slovenske conske lige med Soboto in Ilirijo. Zmagala je Sobotna ter se je tako uvrstila na tretje mesto jesenskega dela. - Tudi mladinci republiške lige so zaključili svoje prvenstvo. Kot pri članih, so tudi pri mladincih

zasedli prvo mesto nogometiški Maribora, ki so v letošnji sezoni premagali vse nasprotnike, le enkrat pa so igrali neodločeno.

Vrstni red mladinskih moštev po končanem jesenskem delu - 1. Maribor 21, 2. Kovinar (Maribor) 15, 3. Olimp (Celje), 4. Orded (Ljubljana) 14, 5. Sobotna (Murska Sobotna) 13, 6. Rudar (Trbovlje) 12, 7. Ljubljana, 8. Slovan (Ljubljana), 9. Triglav (Kranj) po 10, 10. Kladiivar (Celje) 9, 11. Ilirija (Ljubljana) 2 ter 12. Krim (Ljubljana) 2 točki.

Planinske postojanke na Gorenjskem preko zime

V zimskem času bodo na Gorenjskem stalno odprte naslednje planinske postojanke:

1. V Julijskih Alpah:

Blejska koča na Lipancih, prehodna planinska postojanka Planinc na Bledu, koča na Mrzlem studencu, koča na Uskocnici, koča pod Bogatinom, koča Zlatorog v Trenti, dom na Predelu, Erjavčeva koča na Vršču, dom na Vrsnem, Mihov dom, dom na Komni, koča pri Savici, študentski dom v Tamarju, zavetišče na Robidenskem brdu, zavetišče na Bevkovem vrhu, zavetišče Petrovo brdo, koča na Šmarjetni gori, Slavkov dom na Golem brdu, Dom na Lubniku, zavetišče na Vrsniku, kovinarska koča na Zasipski planini.

2. V Karavankah:

Dom na Peci, koča Pristava na Javorniškem rovtu, koča na Smrekovcu, Dom na Kofčah in Poštarska koča pod Plešivcem.

3. V Kamniških Alpah:

Zavetišče Trštenec, Dom v Kamniški Bistrici, Andrejev dom na Slemenu, Dom pod Storžičem, Dom na Veliki planini, Dom na Menini planini, Dom na Krvavcu,

koča ob žičnici na Krvavcu in Mengeska koča na Gobavici.

Ob sobotah in nedeljah bosta v Julijskih Alpah odprti koča dr. Janeza Mencingerja (samo ob nedeljah) in koča na Gozdu, v Kamniških Alpah pa koča na Kriški gori.

Samo v določenem času bo v Julijskih Alpah odprt Vodnikov dom na Velem polju (od 15. marca do 3. maja), koča v Krnici (od 1. marca do 3. maja) in koča pri Triglavskih sedmerih jezerih (od 15. marca do 3. maja).

ZANIMANJE ZA STRELSKI ŠPORT

Kranj - V tovarni Iskra v Kranju vlada med člani delovnega kolektiva precejšnje zanimanje za strelski šport. Ko so organizirali zadnje množično strelsko tekmovanje z zračno puško za Sindikalno prvenstvo, se ga je udeležilo okoli 1000 članov. Na prvi seji novoizvoljenega upravnega odbora te družine po minulem občnem zboru so sklenili kar najtesneje sodelovati z IKS in mladinskim komitejem in v svoje vrste vključiti še več mladine.

Kegljaško prvenstvo Slovenije

Za Kranj še en republiški prvak

V nedeljo je bilo na štiristeznem kegljišču v Kranju končano republiško prvenstvo kegljačev v borbenih partijah. Zadnji dan so nastopile še ekipe Pionirja in Gorjancev iz Novega mesta, Rudarja iz Trbovelj, Proletarca iz Zagorja, Izole, Krna iz Tolmina in Olimpa iz Celja. Največ kegljev so podrii Zagorjani, toda to jim ni zadostovalo, da bi prehiteli Triglav, ki si je preteklo nedeljo priboril precejšnjo prednost.

Velik uspeh so v tem tekmovalstvu zabeležili kegljači iz Kranjske gore, ki so v skupni razvrstitvi drugi. Uspeh Kranjske gore in Triglava je potrdil, da je najboljši tekmovalce tega športa iskati na Gorenjskem.

Končna razvrstitev: 1. Triglav (Kranj) 1732, 2. Kr. gora 1647, 3. Proletarec (Zagorje) 1585, 4. Ilirija (Ljubljana) 1547, 5. Pionir (Novo mesto) 1954 itd.

V počastitev pomembne obletnice

V zgornji dvorani telovadnega društva Partizan na Jesenicah so se v soboto, 10. decembra popoldne, zbrali člani Odbojkarkega kluba v Jesenicah, njegovi številni prijatelji in gostje, med njimi predsednik Občinskega ljudskega odbora SZDL, predsednik ObSS, sekretar Občinskega komiteja in zastopnik Odbojkarke zveze Slovenije. Udeležili so se slavnostne seje v počastitev 10-letnice obstoja in delovanja Odbojkarkega kluba na Jesenicah.

Poročilo o delovanju kluba od ustanovitve do danes, o doseženih uspehih kluba v tem obdobju, je sledila izročitev diplom, pohval in nagrad veteranom in najzaslužnej-

šim članom omenjenega Odbojkarkega kluba. Zatem sta se pomerili v prijateljskem dvoboju obojkarški reprezentanci iz Ljubljane in z Jesenic, v katerem so zmagali domačini z rezultatom 3:2.

TRETJI TEČAJ

Kranj - Konec tega tedna se je pri AMD Kranj pričel že 3. tečaj v letošnjem letu za šoferje amaterje, namenjen aktivnim oficirjem JLA kranjskega garnizona. Po končanem tečaju bodo, kot vsi ostali, polagali najprej državstvene izpite, nato pa še pred strokovno komisijo. Tečaj obiskuje 12 oficirjev.

-an

Pionirski orkester na osnovni šoli v Škofji Loki šteje 10 članov. Svoj prvi nastop v letošnjem letu so imeli v novembru ob svečanem sprejemu cicibanov v pionirsko organizacijo. Zaigrali so nekaj domačih, umetnih in poskočnih melodij. S prijetnimi zvoki so ustvarili pristržno in veselo razpoloženje med svojimi sovrstniki. Dirigent in vodja tega orkestra je prof. Edvard Lipovšek, direktor Glasbene šole v Škofji Loki

O novi sedmi številki „loških razgledov“

Muzejsko društvo v Škofji Loki izda vsako leto za občinski praznik svoj zbornik. Letos je izšla že sedma številka, oziroma letnik tega zbornika, ki iz leta v leto žanje vse večje priznanje tako domačih kot tudi tujih znanstvenikov. Z nič manjšim zanimanjem pa Loških razgledov ne be-rejo tudi preprosti ljudje, saj so članki in razprave v zborniku pisane vsakomur dostopno in pri tem nikakor ne trpi znanstvena vrednost objavljenega gradiva. - Pohvaliti je tudi točno izhajanje zbornika, kar je pri podobnih publikacijah danes še redkost.

Tudi letos je gradivo v zborniku porazdeljeno v štiri poglavja: Narodnoosvobodilna borba, Razgledi, Leposlovje in Poročila in zapiski. V prvem poglavju je objavljen vse pozornosti vreden članek: Ilegalne in partizanske tiskarne na Gorenjskem do aprila leta 1943, avtorja Emila Cesarja. Na tem mestu ni dovolj prostora,

da bi ta članek podrobneje ocenili. Naslednji trije članki so partizanski spomini (Janez Lušina-Mali: Cas okrog novembrske ofenzive), odlomek iz vojnega dnevnika (Vojko: Bunkerji) in reportaža (Miro Planinc: Težki vod). Poglavje zavzema skoro četrtino celotne vsebine in tako letošnje, kot tudi gradivo iz prejšnjih let, predstavlja lep doprinos k zapisovanju zgodovine NOB in lepo zakladnico virov za ožbo lokalno zgodovino (spomnimo se samo zgodovine Prešernove brigade, objavljene v peti številki zbornika).

Poglavje Razgledi so s svojimi razpravami in članki napolnili avtorji, ki so že skoro stalni pisci pri Loških razgledih. Joža Gašperič objavlja članek o jevolševem rudarstvu, dr. A. Ramovš o apnenicah v Selški dolini. - O obrti v Škofji Loki v srednjem veku piše dr. P. Blaznik, dr. J. Zontar podaja pregled trgovske

računice iz leta 1677. Umetnostnozgodovinsko snov obravnavajo 3 avtorji: dr. E. Cevc podaja mikavne ugotovitve o stavbarju Andreju in slikarju Jerneju iz Loke; dr. Nace Šumi je obdelal profano baročno stavbarstvo v Loki; Andrej Pavlovec pa je opisal življenje in delo slikarja Franceta Koširja. Urednik Branko Berčič je v daljši razpravi podal sodelovanje med loškimi rojakom Fr. Cegnarjem in Levis'kom. France Planina pa o botaniku Fr. Jesenku. Zadnji trije članki so prirodoslovnega značaja. Pomemben je vsekakor sistematski opis jam v okolici Škofje Loke, ki sta ga prispevala avtorja Klauta in Leben. Ta članek izpopolnjuje še prispevek B. Klauta o netopirjih v loških jamah. Dr. Anton Pole-nec pa je tudi letos objavil članek o apnenicah v Selški dolini. - O obrti v Škofji Loki v srednjem veku piše dr. P. Blaznik, dr. J. Zontar podaja pregled trgovske

del Franceta Cegnarja. Izredno zanimiva so tudi Poročila in zapiski, kjer je poleg zapisov o delu v muzeju, o občnem zboru Muzejskega društva, o zborovanju slovenskih arhivarjev v Loki in o obisku mednarodne delegacije ICOM še vrsta drugih prispevkov in pa odluk o spomeniški zaščiti mesta Škofja Loka.

To bi bil kratek pregled objavljenega gradiva. Pohvaliti je treba tudi izboljšano ureditev, saj je v novi številki že takoj na začetku kazalo za vso vsebino v dveh tujih jezikih, česar v prejšnjih ni bilo, oziroma je bilo kazalo skrito nekje na koncu. Tudi vsi članki imajo kratek izvleček v tujem jeziku, kar je vsekakor potrebno tako za zamenjave, saj po Razgledih sprašujejo mnoge ugledne tuje ustanove in jih citirajo že razni tuji znanstveniki, in seveda tudi domači.

Muzejsko društvo je izdalo zbornik s pomožjo delovnih kolektivov in občinskega ljudskega odbora Škofja Loka. Vendar je ta pomoč, premešana, tako da se društvo iz leta v leto bori s težavami, ki jih premaga le z državo voljo in z mislijo na kulturno poslanstvo, ki ga vrši s to publikacijo.